

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці ІІ
Кафедра географії та туризму

Регістраційний № _____

Кваліфікаційна робота

Визначення факторів, які впливають на географічний розподіл студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці ІІ

Повдьор Каталін Степановна

Студент(ка) ІV-го курсу

Освітня програма 014 Середня освіта (Географія)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена Вченою радою ЗУІ

Протокол № 2 від 31 березня 2022 року

Науковий керівник: **Молнар Д. Стефан Стефанович**

PhD, доцент

Завідувач кафедри географії та туризму: **Молнар Йосип Йозефович**

к.г.н., доцент

Робота захищена на оцінку _____, «___» _____ 2022 року

Протокол № _____ / 2022

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Кафедра географії та туризму

Кваліфікаційна робота

Визначення факторів, які впливають на географічний розподіл студентів Закарпатського угорського інституту ім. Ф. Ракоці II

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Викона: студентка IV-го курсу

Повдьор Каталін Степановна

Освітня програма 014 Середня освіта (Географія)

Науковий керівник: **Молнар Д. Стефан Стефанович**

PhD, доцент

Рецензент: **Вінце Тімео Тіберіївна**

PhD, доцент

Берегове
2022

Földtudományi és Turizmus Tanszék

**A II. RÁKÓCZI FERENC KÁRPÁTALJAI MAGYAR FŐISKOLA
HALLGATÓINAK FÖLDRAJZI ELOSZLÁSÁRA HATÓ TÉNYEZŐK
VIZSGÁLATA**

Szakdolgozat

Képzési szint: alapképzés

Készítette: Pógyor Katalin

IV. évfolyamos hallgató

Képzési program: 014 Középiskolai oktatás (Földrajz)

Témavezető: Molnár D. István

PhD, docens

Recenzens: Vincze Tímea

PhD, docens

Beregszász – 2022

Зміст

Вступ	6
I. Історія Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці І..	7
II. Кількість угорців на закарпатті та їх просторовий розподіл	11
III. Література та методи	15
3.1. Література	15
3.2. Дані та методи	17
IV. Результати	20
4.1. Географія місця проживання студентів	20
4.2. Географія місця проживання студентів на закарпатті у розрізі поселень	22
4.3. Фактори, які впливають на географічний розподіл студентів Закарпатського угорського інституту	23
ВИСНОВКИ	40
РЕЗЮМЕ	42
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	43
СХЕМИ	45
ТАБЛИЦІ	47
РЕЗЮМЕ (українською мовою)	48
ПОДЯКА	49
ДОДАТОК	50

Tartalomjegyzék

Bevezetés	6
I. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola története	7
II. A Kárpátalján élő magyarok száma és térbeli eloszlása	11
III. Irodalom és módszerek	15
3.1. Irodalom	15
3.2. Adatok és módszerek.....	17
IV. Eredmények.....	20
4.1. A hallgatók földrajzi eloszlása	20
4.2. A kárpátaljai hallgatók település szerinti eloszlása	22
4.3 A főiskolai hallgatók földrajzi eloszlására ható tényezők (elemzése)	23
KÖVETKEZTETÉSEK	40
ÖSSZFOGLALÁS.....	42
FELHASZNÁLT IRODALOM	43
ÁBRÁK JEGYZÉKE.....	45
TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE.....	47
UKRÁN NYELVŰ ÖSSZEFOGLALÁS (PE3IOME)	48
KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS	49
MELLÉKLET JEGYZÉKE	50

Bevezetés

Kárpátalja, valamint Ukrajna lakossága az elmúlt évek során folyamatosan csökken, főleg a munkaképes korú lakosság hagyja el az országot, kiemelt képen a fiatalok. Így az országban nagy arányú a szakképzett munkavállalók hiánya. A kivándorló magyar lakosság jelentős része is a szakképesítéssel, diplomával rendelkező rétegből kerül ki.

A kivándorlások fő oka az országban meglévő gazdasági instabilitás, az utóbbi években pedig a nemzeti kisebbségeket érintő negatív intézkedések az állam részéről, mint például a magyarság mindennapjait befolyásoló 2017-ben elfogadott oktatási törvény vagy a 2019-es nyelvtörvény. A kárpátaljai magyar felsőoktatásra is befolyással vannak e tényezők, így az érettségi után a fiatalok nagy számban válasszák inkább a magyarországi egyetemeket.

Kárpátalján már 1963-tól folyik magyar nyelvű felsőoktatás az Ungvári Nemzeti Egyetemen, de nem tudták ezáltal se pótolni a szakképzett, magyar munkaerőt, így ennek orvoslására hozták létre a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskolát, melynek célja a fogyatkozó magyar pedagógusgárda szülőföldjén való tartása volt, az intézmény jelenleg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola nevet viseli.

A kutatás során megvizsgáltuk, a diákok földrajzi eloszlására ható faktorokat az elmúlt években (2016-2021) települések szintjén, valamint járási eloszlásban is, s emellett milyen tényezők befolyásolták a hallgatók felsőoktatási intézmény választását, a főiskolai hallgatók körében.

A szakdolgozat első részében a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola történetét mutatjuk be röviden.

A második rész a Kárpátalján élő magyarok térbeli eloszlását taglalja.

A harmadik rész az irodalmat és az adatok feldolgozásának módszerét írja le, továbbá ismertetjük a kutatási és ábrázolási módszereket.

A kutatási eredmények bemutatása a munka negyedik részében kapott helyet. A kérdőíves felmérés mellett, a hallgatók település szerinti eloszlását is elemezzük. A kapott eredményeket táblázatok, diagramok és térképek által elemezzük és mutatjuk be, s ezután levonjuk a következtetéseket.

I. FEJEZET

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola története

A Kárpátalján élő magyarok számára fontos igény mutatkozott arra, hogy létrehozzanak egy független magyar felsőoktatási intézményt a megyében, ezáltal a fiatalok szakképesítését szülőföldjükön tudják biztosítani. Ennek okán alapították meg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát. Az intézmény létrehozásáig a magyar fiatalok csak ukrán felsőoktatási intézményekben tanulhattak, mely rontotta az esélyeiket az ukrán anyanyelvű diákokkal szemben. Ennek kapcsán kevésbé képviseltették magukat a magyar anyanyelvű hallgatók a felsőoktatásban (*Fodor, 2010*).

A Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola 1996-ban kapta meg a működési engedélyét.

Az intézmény megalapításának több oka is volt, melyek a következők voltak:

- magyar nyelvű pedagógusképzés nem volt a megyében, kivéve az Ungvári Egyetemen a magyar szak, valamint a középfokú tanítóképzőben, Munkácson;
- növekedett a gyermeklétszám a magyar alsó és középiskolás intézményekben;
- a magyar ajkú oktatók 30%-a az instabil gazdasági körülmények miatt, otthagyták munkájukat;
- magyar óvodákban nem volt elegendő szakképzett óvodapedagógus (*Matrunics, 2009*);

A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola megalakulása már 1993-ban elkezdődött, amikor is bejegyezték a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Alapítványt. Több alapítója is volt, a következők: a Beregszászi Városi Tanács, a Kárpátaljai Református Egyház, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség és nem utolsósorban a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség.

A kezdetekor az oktatókat, valamint a megfelelő tantervet a Nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola biztosította. A diákok hétfői oktatásban vettek részt, minden héten péntektől-vasárnapig tanultak. 1994-ben kezdődtek meg a képzések, összesen négy szakon (tanító és óvodapedagógia) és angol-földrajz, valamint angol-történelem szakpárokon (*Orosz, 1997*).

Ekkor az intézmény a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola nevet viselte. Az első tanévnyitóra 1994. szeptember 17-én került sor, 41 diákkal.

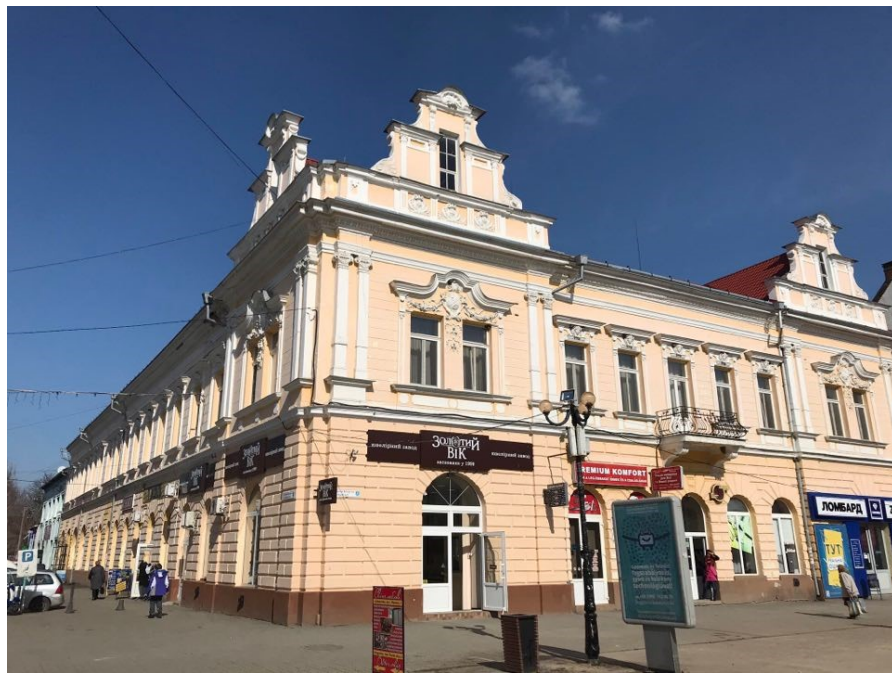
Az elkezdett képzések helye a Beregszászi Magyar Gimnáziumban volt, melyet kölcsön adtak a főiskolának. A második évet követően a két évfolyam létszáma megnőtt, így nagyobb

helyre volt szükség, s áthelyeződött az oktatás a 18. Számú Ruhai Szakközépiskola épületébe (Fodor, 2017).

Mindeközben 1996 nyarán a főiskola megkapta az állami akkreditációt, mely által, már ukrán okleveleket adhattak a diákoknak, és államilag is elismert intézmény lett (Orosz, 1997).

Az akkreditáció után fokozatosan vették át a nyíregyházi oktatók helyét, a kárpátaljai oktatók, viszont az intézmény továbbra is alapítványi főiskola volt, és az ukrán kormány anyagilag nem támogatta a működését (Fodor, 2017).

A negyedik tanévben, 1997-ben új helyet kapott a főiskola a járási gyermekklinika épületét. Ezt követően ukrán-magyar egyezmények által a főiskola tulajdona lett a Megyei Törvényszék épülete és a korábbi Barátság szálló. A törvényszék helyén található a főiskola jelenleg, több tanszéke, a Rektori Hivatala, informatikai központjai, könyvtárai, Kutatóközpontjai. A szálló helyén pedig kollégiumot létesítették a diákok számára, melynek akkori kapacitása 80 fő számára volt elég (1. ábra), de mára a férőhelyek száma növekedett (Fodor, 2007).

**1. ábra. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Kölcsey Ferenc Szakkollégiuma (2020)**

Forrás: saját kép

Hivatalosan a főiskola 2003-ban kapta meg a jelenlegi nevét, a Tanárképző nevet elhagyta, mivel az intézményben már nem csak pedagógus képzések folytak, hanem számos

más szakirány közül választhattak a pályaválasztás előtt álló hallgatók, ezzel is növelve annak az esélyét, hogy szülőföldjükön maradjanak és itt kamatoztassák tudásukat.

A Rákóczi Főiskolának helyet adó impozáns épületet az intézmény vezetősége 2002. január 23.-án megkapta a Beregszászi Városi Tanácstól. E tulajdonba vételt követően fellebbezés indult az ügyben a beregszászi járás főügyésze által (*Kárpátalja hetilap, 2004*). A tulajdonjogról szóló konfliktus eltartott egészen a „narancsos forradalom” lezárásáig, majd ezt követően az épületet visszaadták a Főiskolának (*Kárpátalja hetilap, 2005*).

A Tanárképző Főiskola első végzős csoportja összesen 70 fő volt. Akik pedig 1996-ban nyertek felvételt, keresztévesként 2002-ben a diplomájukat már az ukrán kormány által elismert kétnyelvű okleveleiket vehették át (*Kárpátalja hetilap, 2001*).

A 2000-es évek elején Ukrajna akkreditációs bizottsága, több szakot és szakpárt is államilag akkreditált az intézményben, melyek a következők voltak: 2001-ben a KMTF tanító szakot; 2002-ben az angol-történelem, angol-földrajz, földrajz és történelem szakokat és szakpárokat; 2003-ban pedig az óvodapedagógia szakot is (*Kárpátalja hetilap, 2001*).

A 2003/2004-es tanév szeptemberében már 258 hallgatója volt a főiskolának, összesen 7 szakon és szakpáron (*Fodor, 2010*).

A 2004/2005-ös tanévben bővült a szakok száma, és már 16 szakra lehetett jelentkezni, viszont megszűnt az angol-földrajz szakpár. A tanév elején 241 elsős kezdhetett el a tanulmányait.

A 2005/2006-os tanév szeptemberében a választható szakok száma 27-re nőtt, viszont ilyen gyors diák növekedés nem volt, az új szakok kevés emberrel indultak el. A hallgatók nagyrésze nappali tagozaton tanult, a levelező tagozat ekkor még nem volt nagyon népszerű (*Fodor, 2005*).

Az évek során egy folyamatos növekedés jellemezte a hallgatók számát, kisebb-nagyobb csökkenésekkel, ami annak is köszönhető, hogy a főiskolán több szak jelent meg és nagyobb a választási lehetőség a diákok számára. A lehetséges csökkenéshez pedig hozzájárult az is, hogy minden középiskolát elvégző és később felsőoktatási intézménybe jelentkezni szándékozó tanulónak kötelező lett 2008-tól emeltszintű ukrán nyelvvizsgát adni, valamint kötelező Ukrajna történelme/matematika emeltszintű vizsgát tennie. Az ukrán nyelvvizsga esetében a magyar középiskolai oktatásban tanulóknak is ugyanolyan érettségit kellett leadniuk, mint egy ukrán anyanyelvű, ukrán iskolába tanulóknak, így ezek a kiszabott oktatási törvények csökkentették a magyar anyanyelvűek ukrán felsőoktatásba történő jelentkezésének esélyeit, valamint a főiskolára érkező hallgatók számát.

A 2014 szeptemberétől a főiskola részeként megalakult a Kárpátaljai Magyar Főiskola

Felsőfokú Szakképzési Intézete, és a 2021/2022-es tanévet már egy új épületben kezdhették el a diákok. A képzést 100 diákkal indították, öt szakiránnyal, melyet az általános iskola elvégzése után lehetett elkezdni. A szakirányok: óvodapedagógia, szociálpedagógia, alkalmazott matematika, turisztika, könyvvitel. A képzések időszaka szakiránytól függően 3-4 év. Az oktatás magyar nyelven történik. A felsőfokú szakképzésben tanulók érettségit és egy „molodsi specialist” oklevelet kapnak a képzés sikeres elvégzése során.

További intézmények is létrejöttek, 2019-ben megalakult a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Egán Ede Szakképzési Centruma, elsőként Nagydobronyban, majd 2020-ban már Tiszapéterfalván és Beregszász városában is létrejöttek ezen szakképzési centrumok. A 17-23 éves korú fiatalok számára hozták létre az oktatási központokat, hogy szülőföldjükön maradván magyar nyelven tanulhassanak szakmákat. A szakokat a munkaerőpiaci igényekhez igazodva hozták létre. A képzések a diákok számára ingyenesek, valamint ösztöndíjjal támogatottak a magyar kormány által (<https://kmf.uz.ua/hu/az-egan-edeszakkepzesi>).

A képzések száma, valamint a hallgatók számának növekedése mellett, a főiskola belső infrastruktúrája is megújult. A hallgatók számára sportcentrum létesült, szabadtéri sportpálya, valamint belső udvara is modernebb lett.

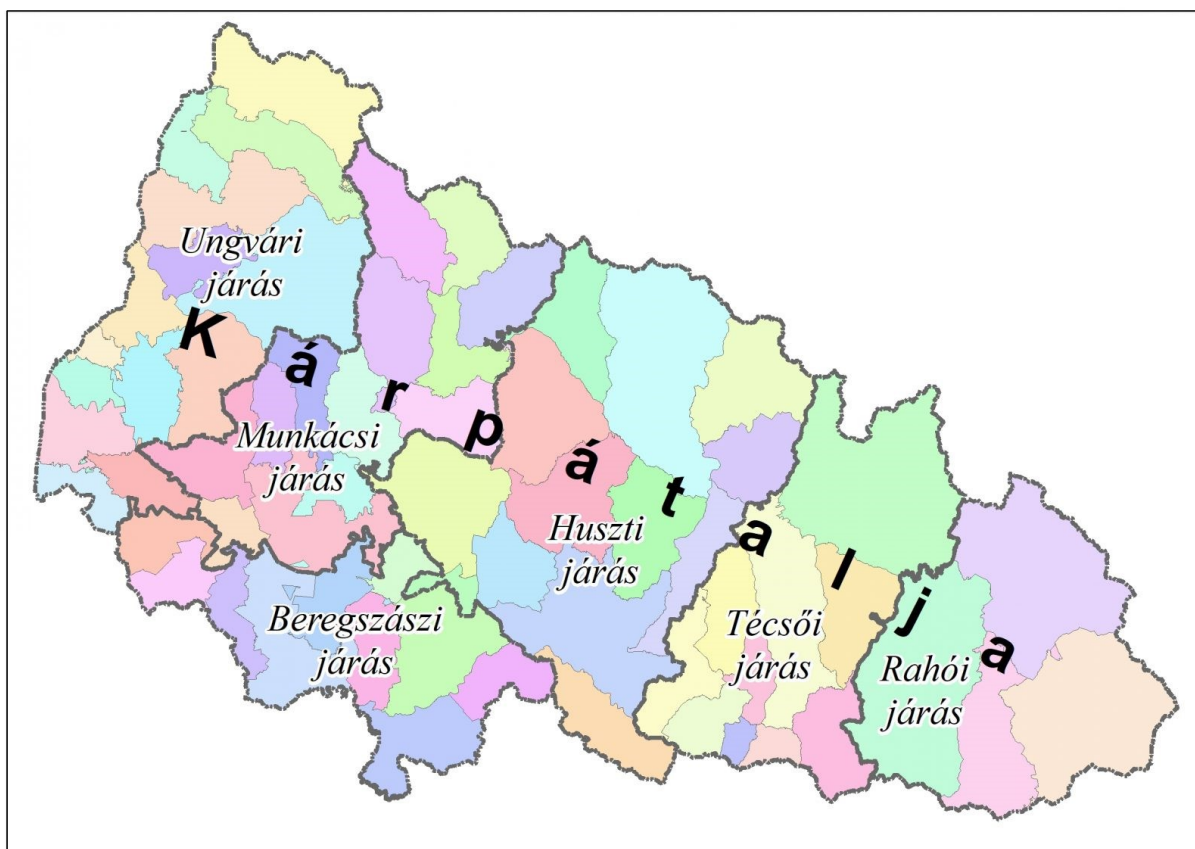
Az intézmény megalakulásától kezdve nagy fejlődésen ment keresztül, mindent megtéve annak érdekében, hogy a Kárpátalján élő magyar fiatalok szülőföldjükön maradjanak, itt tanuljanak anyanyelvükön, s a megszerzett tudásukat a kárpátaljai munkaerőpiacon használják fel.

II. FEJEZET

A Kárpátalján élő magyarok száma és térbeli eloszlása

Egy területen élő népességnek a számát és annak időszakos változását a migrációs egyenleg (ki- és be vándorlás) és a természetes szaporodás (születések száma) határozza meg (Tátrai Patrik *et. al.*, 2017).

Ha Kárpátalja nemzetiségi összetételét vizsgáljuk, akkor megállapíthatjuk, hogy nem homogén területről van szó. A lakosság nagy része ukrán nemzetiségű, viszont a második nagyobb nemzet a magyar. A 2001-es népszámlálás alapján 17 közigazgatási részre oszlott a terület, 13 járásra és 4 megyei alárendeltségű városra. 2020-as évtől viszont ez a rendszer átváltozott és már csak 6 járás maradt fent, melyek a következők: Ungvári, Munkácsi, Beregszászi, Huszti, Técsői, Rahói. A 337 helyi önkormányzat száma pedig 64 kistérségbe csoportosult. Az új körzetek kialakulása által a kistérségekben a magyar nemzetiségűek aránya megváltozott.

2. ábra. Kárpátalja közigazgatási elosztása 2020-tól (Molnár D., 2022).

Az utolsó népszámláláskor Kárpátalján 151,5 ezer fő vallotta magát magyar nemzetiségűnek. Az évek folyamán a számuk folyamatosan csökkent, kutatások alapján 2010-ben már csak 142 ezer fő volt a magyar nemzetiségűek aránya. Ezt követően vándormozgalom volt megfigyelhető a területen a lakosság körébe, valamint 2011-ben életbe lépett Magyarországon az egyszerűsített honosítás iránti kérelem, mely megkönnyebbítette az EU országokba való áttelepedést, munkavállalást. A csökkenés tovább folytatódott 2013 novemberétől kezdődő geopolitikai események miatt, melyek negatívan hatottak a gazdaságra, valamint a férfiak frontra történő behívása miatt, ami a mai állapotokra is igaz, a férfiak többsége kénytelen volt külföldön munkát vállalni, aminek eredményeként sok magyar család emigrált az országból (*Tátrai, 2017*).

Mindezen fent említett tényezők kihatnak a születésszámok arányára Kárpátalján. Pontos adatok nincsenek a természetes szaporulatról, így csak kutatásokból, felmérésekből lehet következtetni a magyarság születési, valamint halálozási rátájára.

Kutatások alapján a Kárpátalján lévő településeket csoportosították az ott élő magyarság arányához viszonyítva. 8 kategóriát hoztak létre, melyek a következők:

1. Majdnem tisztán magyarlakta települések. 52 kárpátaljai település tartozik ide. A településen élő lakosság négyötödét magyarok alkotják. Ilyenek Nagydobrony, Mezőkaszony, Csongor vagy a kisebb települések közül Kisszelmec.

2. Magyar többségű települések, de jelentős más nemzetiséggel rendelkező települések. A magyar többség mellett a más nemzetiségűek (ukránok, romák) is nagy arányban jelen vannak. Ezek a települések is a magyar nyelvterületen vannak. Például Bótrágy, Bátyú stb., 26 település sorolható ide.

3. Közel fele részben magyarlakta nagy települések. A településen élő lakosságnak a felét magyar nemzetiségűek alkotják. Kárpátalján 4 ilyen település van: Csap, Beregrákos, Beregszász, Visk.

4. Kis arányú, de nagyszámú magyarsággal rendelkező nagy települések. A magyarok arány ezeken a településeken nem haladja meg a 25%-ot. E csoportba 5 település tartozik: Ungvár, Munkács, Nagyszőlős, Técső, Aknaszlatina.

5. Közel fele részben magyar lakta falvak. 12 település tartozik ide, hagyományosan vegyes etnikumú Császlóc, Korláthelmece, Fancsika, Feketeardó, Tekeháza, Gödényháza, valamint a 20. században települt Kisbakos, Nagybakos és Nagybakta, valamint Homok, Koncháza és Ungtarnóc.

6. A szórvány magyarság települései. Kárpátalján 23 település tartozik ehhez a csoporthoz.

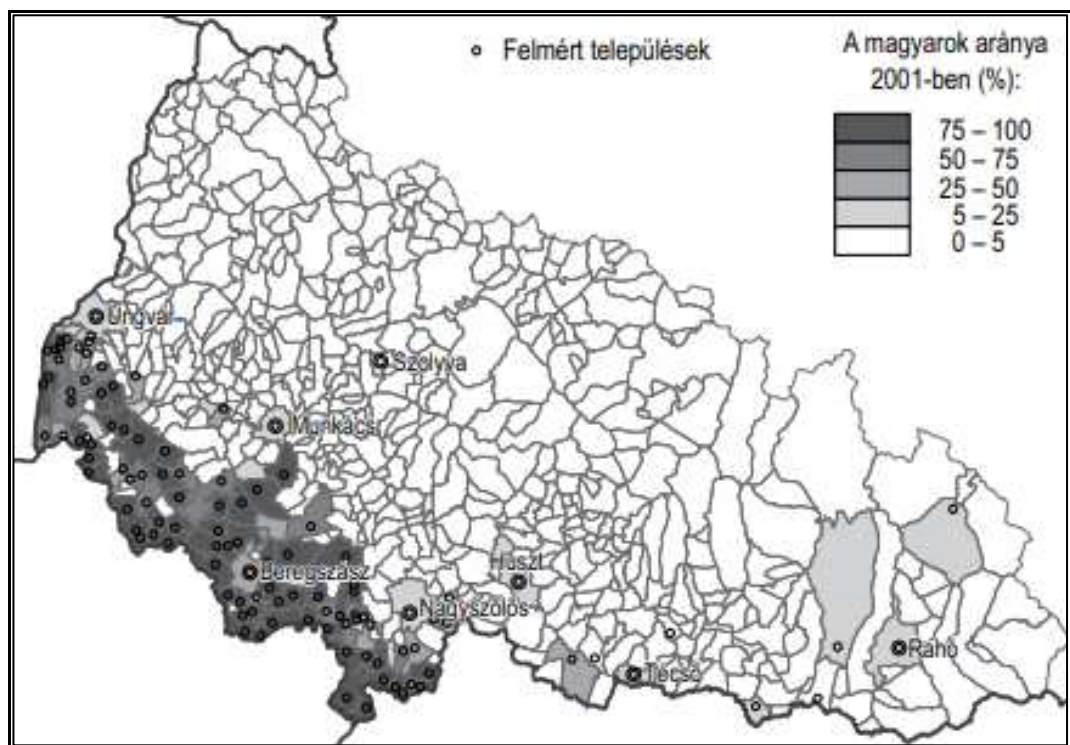
7. Kiszámú, de jelentős arányú magyar kisebbségek által lakott települések. Két ilyen település van: Kincses és Csikógorond.

8. Jelentős magyar közösségekkel nem rendelkező települések. 485 kárpátaljai település sorolható ide, ahol körülbelül 1285 (0,8%) magyar él (Molnár – Molnár D., 2005).

Kárpátalján a magyarság legnagyobb része a Beregszászi járásban él. Beregszász megyei alárendeltségű városban az utolsó népszámlálások között 50% alá csökkent a magyarok aránya (Molnár – Molnár D., 2005).

A megye területén a magyar nyelvterületek három járáshoz tartoznak az ukrán-magyar határ mellett ezek az Ungvári, Munkácsi és Beregszászi járások. Magyar nyelvszigetek pedig a Felső-Tisza vidékén találhatóak, a hajdanvolt Máramarosi vármegye területén. Ezeken a területeken a magyarok aránya mindössze 3-5% közé tehető.

A SUMMA 2017-es felmérés alapján 111 magyar települést vizsgáltak Kárpátalján. A kutatásban résztvevő alanyoknak több kérdést is feltettek, pl: nemzetisége, anyanyelve, iskolai végzettsége stb. A kapott eredményeket a 4. ábrán tekinthetjük meg.

3. ábra. A felmért települések a magyarok települési aránya szerint (Tátrai, 2017)

A kutatás során arra a megállapításra jutottak, hogy 2017-ben 123,2 ezer fő volt a magyarok száma a vizsgált 111 településen (az ideiglenesen emigrált népességet is tartalmazza

ez a szám, viszont a magyar nemzetiségi romákat nem számolták hozzá). A szórványtelepüléseken élő magyarok nem vettek részt ezen kutatásban, de számuk körülbelül 2000 főre tehető. A magyar romák száma pedig a 2001-es népszámlálás alapján 5500 főre tehető. Az adatokat összegezve így a megyében élő magyarok száma 131 ezer főre tehető 2017-ben.

A 2001-es népszámlálási adatokhoz viszonyítva 13,7%-os csökkenés figyelhető meg, mely területileg nem arányos.

A magyarság száma mind a szórványtelepüléseken úgy a tömbterületeken is folyamatosan csökken. Kiemelendő Ungvár (-32,6%), valamint Beregszász (-26,4%) magyar népességének a csökkenése. A falvakban is csökken a magyar nemzetiségűek aránya az Ungvár és Csap közötti sávban, valamint a Beregszászi járásban.

A SUMMA-2017 alapján a legkisebb csökkenés a korábbi Nagyszőlősi járás területén volt, köszönhetően a magasabb születésszámnak (*Tátrai, 2017*).

Napjainkban ez a csökkenés tovább fokozódhat/fokozódik. Az emberek a jobb megélhetés miatt emigrálnak az országból, mivel nem kapnak megfelelő bérezést, így a nyugati országokban próbálnak munkát keresni. Nem utolsó sorban a migráció másik fő oka napjainkban, mely egész Ukrajnára kiterjed a 2022. február 24.-én kitört ukrán-orosz háború, mely csak tovább fokozta a kivándorlást az országból. Így Ukrajna lakossága is folyamatosan csökken, s a Kárpátalján élő magyar kisebbségek száma is folyamatosan fog csökkenni.

Bízunk abban, hogy a Kárpátalján élő magyar nemzetiségűek száma a folyamatos csökkenés mellett, továbbra is fennmarad és megőrzik az itt élők magyar identitásukat, magyar kultúrájukat.

III. FEJEZET

Irodalom és módszerek

3.1. Irodalom

A vonzáskörzet fogalom meghatározására nincs egy olyan definíció mely mindenki számára egységesen elfogadható lenne, ahány kutató annyiféle képen magyarázza meg e fogalmat. Összességében elmondható az, hogy a vonzáskörzet a vidék és város közti kapcsolatot jelenti. Vonzáskörzete lesz a falvaknak egy olyan város, mely valamilyen központi szerepet fog betölteni a települések körében, valamilyen szolgáltatással fog rendelkezni (például: egészségügyi, oktatási, kulturális stb.). Mivel ezen funkciók egy vonzó hatást gyakorolnak a településeken élő lakosságra nézve, így kialakul a vonzáskörzet. Fontos, hogy e város központi szerepét betöltve, számos szolgáltatással, valamint fejlett infrastruktúrával rendelkezzen (*Kincses, 2021*).

A városok vonzáskörzetének a kiterjedése, a történelem során a települések közötti kapcsolatok is fontos szerepet töltenek be. Mendöl (1931) földrajztudós vonzásterületnek tekint, minden olyan területet, mely valamilyen gazdasági kapcsolatban áll a központtal. Ilyen települések lehetnek, ahonnan a város beszerzi az élelmiszereket, a nyersanyagokat, vagy ide szállítja a megtermelt iparcikkekét és itt értékesíti, de még ide sorolható a vidékről emigráló emberek is az adott városközpontokba (*Mendöl T, 1931*).

Ezekben a városokban az oktatásnak is többféle válfaja van jelen, egészen az elemi képzésektől, akár a felsőoktatásig. Az itt megtalálható egyetemek, főiskolák vonzáskörzete hasonló lesz az adott város vonzáskörzetével.

Elmondható, hogy a vonzáskörzetek központjaiként szolgáló városokban hoznak létre főként felsőoktatási intézményeket, s ezáltal ezen városok „duplán” jelentenek vonzáskörzetet, mivel az egyetemekre jelentkező hallgatók nagy része ezen térségből fognak érkezni.

Az oktatás egy olyan terület, mely kihatással van úgy a gazdaságra, a társadalomra, mint a kultúrára is. Az egyén személyiségének kialakulásához is nagyban hozzájárul.

A vonzáskörzettel az oktatásföldrajz foglalkozik, megvizsgálva az oktatási rendszerek sikerességét, a népesség iskolázottságát stb. Az oktatási vonzáskörzet meghatározói a középiskolák és az egyetemek, mivel ezen intézmények nagy népességmozgást idéznek elő, viszont mellettük az adott város vagy település népességének száma, társadalmi köre, az emberek iskolázottsága is hatással van az oktatásra (*Kincses, 2021*).

Jelen esteben a vizsgált vonzaskörzet központja Beregszász, s az itt található felsőfokú képzést biztosító intézmény a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola.

Beregszász Kárpátalja délnyugati részén található, a Beregszászi járás székhelye. Itt él a Kárpátaljai magyarság legnagyobb számban, s itt található a Rákóczi Főiskola is. Az intézmény vonzaskörzetét több tényező is befolyásolja, melyek a következők:

- Földrajzi elhelyezkedés
- Beregszászban élő legnagyobb kárpátaljai magyar közösség
- A környező főként magyar települések
- A környéken az egyetlen teljesen magyar felsőoktatás

Megvizsgálva a fent említett tényezőket, a földrajzi fekvés egy fontos pillére annak, hogy milyen számban érkeznek hallgatók a főiskolára. Mivel Beregszászban található az intézmény, a környező településekről érkezik a legtöbb hallgató, mely a magyarság elhelyezkedésével és a távolsággal magyarázható. Az intézmény vonzaskörzete egybefonódik Kárpátalján a magyarság térbeli elhelyezkedésével.

A hallgatók felsőoktatási választását több összetevő is befolyásolja. Elsőként a család gyakorol hatást a diákra és az a környezet, ahol szocializálódott eddig, így meglehet említeni az adott középiskolát is, ahol megszerzi az érettségi bizonyítványát. Ezt követően jönnek a további meghatározó faktorok: Milyen szakot válasszon? Mely intézmény kínál számára jó lehetőséget? Milyen távolságra található a lakóhelyétől? Milyen az egyetem oktatási minősége? Ezek mind fontos kérdések a továbbtanulás előtt állók számára (*Kincses, 2021*).

Kutatásunk során is azt szeretnénk kideríteni, hogy melyek azok a komponensek, melyek hatással vannak a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolára felvételt nyert hallgatók iskolaválasztására, így egy képet kaphatunk arról is akár, hogy mivel lehetne a főiskolát népszerűsíteni a hallgatók körében vagy hol, milyen területen kellene bővebben informálni a hallgatókat az intézmény oktatási kínálatával kapcsolatban.

A szakdolgozat elméleti részét különböző, a Főiskolával foglalkozó kutatásokból, valamint Kárpátalja népességének összetételét, etnikumát vizsgáló kutatásokból gyűjtöttük.

A Főiskola létrejöttéről számos szakirodalom állt rendelkezésre, évkönyvek, folyóiratok, kutatómunkák, melyeket a Főiskola könyvtárából szerezhettünk meg, valamint digitális formában az interneten is találtunk kutatási anyagokat.

Többek között e témával foglalkozott *Dr. Orosz Ildikó elnök asszony „A Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola születése, 1997”* című publikációjában, valamint *Dr. Fodor*

Gyula a Főiskola rektor helyettese „A humánerőforrás-képzés jelenlegi helyzete a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán, 2007” című kutatásában.

Kárpátalján élő magyarok eloszlásáról digitális formában találtunk kutatásokat, az egyik ilyen volt *Dr. Molnár József* és *Dr. Molnár D. István* főiskolai oktatók kutatómunkája is, melynek címe „Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében”, valamint Tátrai Patrik és társai által írt „A kárpátaljai magyarok lélekszáma és a népesedésüket befolyásoló tényezők a SUMM A 2017 felmérés alapján” kutató munka. A tanulmányok által egy rövid feldolgozást készítettünk e témával kapcsolatban, melyben számos statisztikai adat állt rendelkezésünkre.

Az egyetemek vonzáskörzetével foglalkozó számos kutatás állt rendelkezésünkre, úgy helyi cikkek, mint például *Fodor Gyula* „A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola vonzáskörzetének változása 2003 és 2005 között” - című kutatása, melyben a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola kezdeteit, megalakulását mutatja be, valamint az intézmény vonzáskörzetét vizsgálja.

Külföldi kutatások is hasznosnak bizonyultak a vonzáskörzet vizsgálásánál, mint például *Czeglédi Csilla-Juhász Tímea* „A felsőfokú iskolaválasztást meghatározó tényezők nappali szakos hallgatók körében” -című tanulmány, vagy *Kincses Boglárka* disszertációja a „Szeged közép- és felsőfokú oktatási vonzáskörzetének vizsgálata kiemelt tekintettel a vajdaság szerepére” címmel.

A szakirodalmak hasznosnak bizonyultak, és elősegítették munkánk elméleti részét, és magát a kutatást is.

3.2. Adatok és módszerek

A kutatás által szeretnénk volna felmérni a Főiskolára felvételt nyert hallgatók felsőoktatási intézményválasztási attitűdjeit, milyen szempontok szerint választanak oktatási intézményt, melyek azok a döntésüket befolyásoló tényezők, melyek befolyásolják őket.

Felmérést végeztünk a jelenleg is a főiskolán tanuló Bsc/Ba és az Msc/Ma évfolyamos hallgatók körében. Az adatgyűjtés online történt, kérdőíves módszer által, Google Űrlap segítségével. A kérdőív kétnyelvű, magyar és ukrán, ezzel is segítve azon ukrán nyelvű hallgatókat, akik számára az ukrán nyelven való kitöltés könnyebben megy.

Összesen 150 kérdőívet sikerült összegyűjtenünk, melyből az összes használhatónak bizonyult. Ez a 150 kérdőív körülbelül a Főiskolán tanulók 16,4%-át teszi ki.

A kérdőív nyíltvégű és zártvégű kérdésekből tevődött össze. Összesen 7 kérdést tartalmazott.

A kutatás célcsoportjaival kitöltött kérdőív, 3 részre osztható fel. Az első rész az a kitöltő demográfiai adataira kérdez rá, a második rész a tanulmányaival kapcsolatos, a harmadik rész pedig az iskolaválasztást befolyásoló tényezőkre tér ki.

Az első kérdés a hallgatók nemére irányul, ezáltal felmérve, hogy van-e valamilyen különbség a nők és férfiak körében iskolaválasztás terén. A zárt végű kérdés két darab választási lehetőséget tartalmaz (nő vagy férfi).

A második kérdés a hallgatók nemzetiségi eloszlását vizsgálja. Zárt végű kérdés. Két választási lehetőséggel (magyar vagy ukrán) és még egy nyílt végű harmadik opció is van. Választ kaphatunk, hogy van-e lényegbeli különbség az ukrán és magyar anyanyelvű hallgatók intézményválasztásában.

A harmadik kérdés a hallgatók lakóhelyére kérdez rá. Nyíltvégű kérdés.

A negyedik kérdés, hogy mely intézményben érettségiztek a diákok. Nyíltvégű kérdés.

Az ötödik kérdésben a hallgatók szakirányát kérdeztük meg. Nyíltvégű kérdés.

A hatodik kérdésben megkérdeztük a hallgatókat, melyik évfolyamon tanulnak.

A hetedik kérdés a hallgatókra befolyással levő tényezőket tartalmazza, mely két részre osztható: az 1-8 tényező, amely befolyásolhatja az iskolaválasztásukat a 9-11 pedig informatív tényező. Az adott tényező milyen mértékben befolyásolta az iskolaválasztást, egy 5-fokozatú Likert-skálán kellett bejelölnie a válaszadóknak, ahol az 1-es az „Egyáltalán nem befolyásol”, míg az 5-ös a „Teljes mértékben befolyásol”-t jelentette (*1.sz. melléklet*).

A kutatásunk másik részében, a hallgatók földrajzi elterjedését is szeretnénk volna megvizsgálni 2016-2022-es időszakban. A bizalmas információkhoz való hozzáférést

kérvényeztük, a Főiskola rektorától, melyek igénybevételére engedélyt kaptunk. A szükséges lakóhelyi adatokat a Főiskola Tanulmányi Osztályáról gyűjtöttük be, melyeket Excel táblázatban rögzítettünk és összesítettünk. Az adatok által információt kaptunk mely járásokból és mely településekről érkeznek diákok a II. RF KMF-ra.

A kapott eredményeket kartográfiai módszer segítségével dolgoztuk fel, és ArcGIS térképszerkesztő programmal készítettünk térképeket, melyek jól szemléltetik a kapott eredményeket.

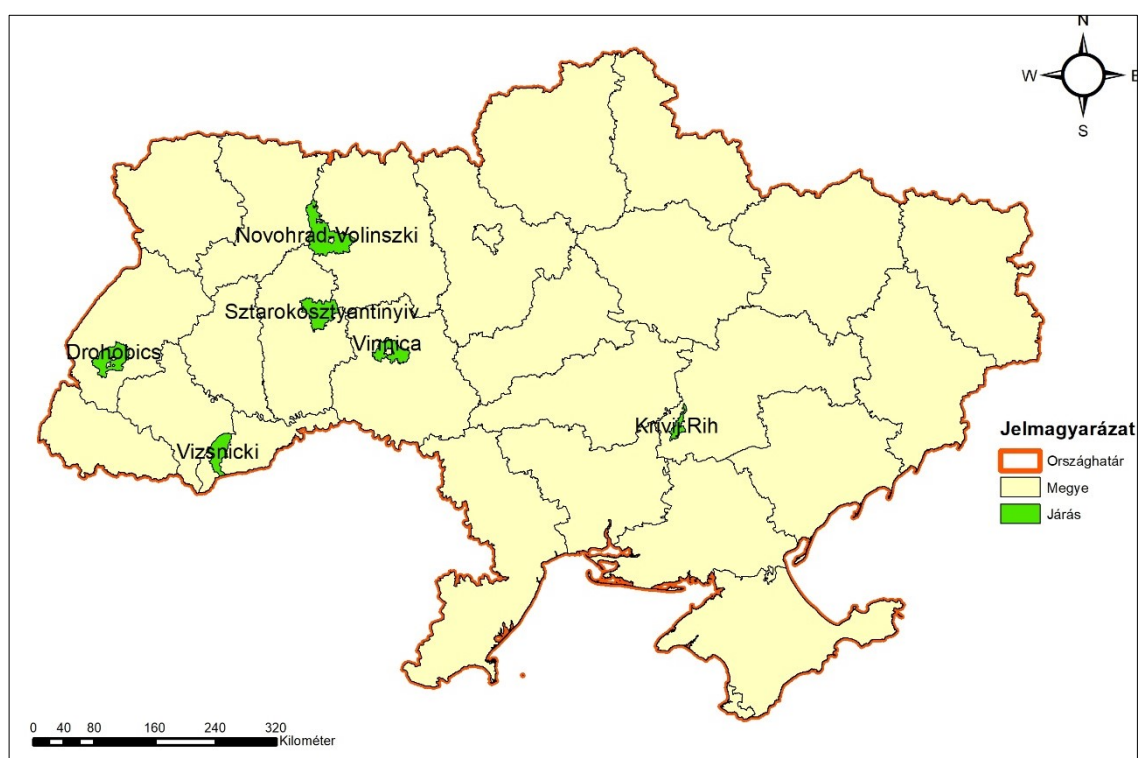
IV. FEJEZET

Eredmények

4.1. A hallgatók földrajzi eloszlása

Kutatásunk során szeretnénk fel tárni a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola vonzáskörzetét. Hat év adatait dolgoztuk fel. Vizsgáltuk a felvételt nyert hallgatók település szerinti eloszlását, valamint járási szinten is.

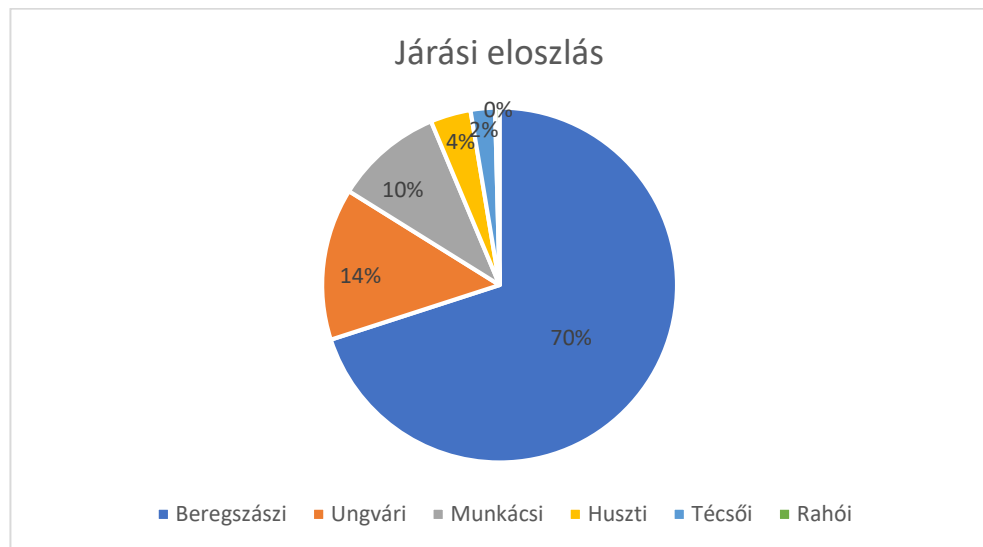
Összesen a 2016-2021-es tanévek alatt 1727 fő nyert felvételt a Főiskolára. Ebből 1716 fő Kárpátaljáról, 11 fő Ukrajna más területeiről: Lembergi területről (Drohobics járásról) 3 fő, Dnyiproi területről (Krivij Rih járásról) 1 fő, Zsitomiri területről (Novohrad-Volinszki járásról) 2 fő, Hmelnickij területről (Sztarokosztyantinyiv járásról) 1 fő, Vinnicja területről (Vinnicja járásról) 1 fő, Csernyivci megyéből (Vizsnicki járásról) 3 fő érkezett (4.ábra).

4.ábra. A hágón túli területekről érkező hallgatók eloszlása

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy jelenleg a főiskola 4 bachelor és 2 mester évfolyamára 1727 hallgató jár, ugyanis a félévi vizsgák miatt sokan kiestek és nem tudták folytatni a tanulmányaikat, így az aktív hallgatók száma ettől kisebb.

Vizsgálva a hallgatók járási eloszlását, a következőket állapítottuk meg (5.ábra). Kárpátaljáról érkező hallgatók többsége – 1198 fő (70%) – a Beregszászi járás településeiről érkezett. Véleményünk szerint ez a kiugró érték azzal magyarázható, hogy nagyrészt e területen él a kárpátaljai magyar lakosok döntő többsége, valamint mindemellett befolyásoló tényező lehet az is, hogy e települések vannak a legközelebb a Főiskolához, ugyanis a felsőoktatás vonzáskörzete a távolsággal csökken.

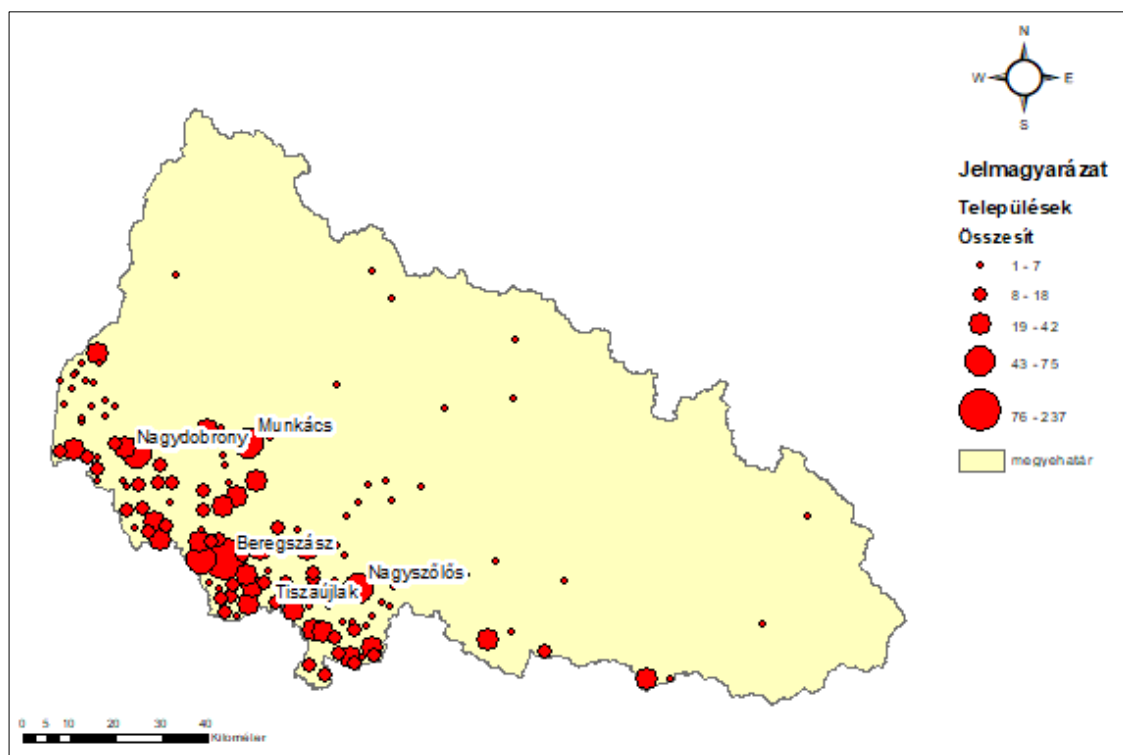
5. ábra. A hallgatók járási eloszlása

Az Ungvári járásból 237 fő (14%) érkezett, Munkácsi járásból 168 fő (10%). A Huszti járásból 63 fő, Técsői járásról 38 fő és a Rahói járásról 7 fő választotta az intézményt. E három járásból érkezett a főiskolai hallgatók 6%-a.

4.2. A kárpátaljai hallgatók település szerinti eloszlása

Megvizsgáltuk a főiskolára felvételt nyert Kárpátaljai hallgatók települések szerinti eloszlását is, melyet az 6. ábrán szemléltettünk. Kárpátalján összesen 608 település van, a főiskolára a vizsgált évek alapján összesen 131 településről érkeztek hallgatók az intézménybe.

A legtöbb hallgató Beregszász városáról érkezett, 237 fő a hat év során, messze kiemelkedő a többi településhez viszonyítva. A következő település, melyről szintén nagy arányban érkeztek diákok, Nagydobrony összesen 75 fővel. Munkács (63 fő) és Nagyszőlős (61 fő) városokról viszonylag egyenlő számban érkeztek hallgatók. Jelentős számban érkeztek még diákok a további magyar lakta településekről: Beregdéda (48 fő), Tiszaújlak (42 fő), Mezővári (35 fő), Nagybereg (33 fő), Tiszabökény (33 fő), Visk (32 fő). A többi településről kevesebb mint 30 fő érkezett a főiskolára. A diákok nagy többsége a magyar nyelvterületekről érkezett, főleg a kárpátaljai síkvidéki területekről.

6. ábra. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak település szerinti eloszlása 2016-2021-es tanévben (saját szerkesztés, 2022)

4.3. A főiskolai hallgatók földrajzi eloszlására ható tényezők

A Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak a földrajzi eloszlására ható tényezőket is megvizsgáltuk, melyre a kérdőíves módszert találtuk a legalkalmasabbnak. A kutatásunk során több szempontot is figyelembe vettünk, az adatok kielemezését követően a következőket állapíthatjuk meg.

A kérdőív első kérdése a hallgató nemére irányult. Összesen a 150 kérdőívet sikerült kitölteni a főiskola hallgatóival, akik közül 120 nő és 30 férfi volt. Ez az arány körülbelül tükrözi is a főiskolán tanuló hallgatók nemi eloszlását.

A második kérdés a diákok nemzetiségére vonatkozott, 3 válaszlehetőség közül választhattak a kitöltők. A legtöbben magyar nemzetiségűnek vallották magukat, összesen 127 fő, mely a kitöltők 84,7%-át jelenti. Ez a szám nem meglepő, hiszen az intézményt főként a Kárpátalján élő magyar nemzetiségű hallgatók választják. Ukrán nemzetiségűnek 21 személy vallotta magát, mely 14%-ot tesz ki a kérdőív kitöltői körében. A főiskolát az évek során egyre több ukrán nemzetiségű diák választja, ami többek között a szakok sokszínű választékának és az egységes pontok alapján történő felvételi rendszernek köszönhető, valamint az oktatók kétnyelvű (magyar-ukrán) oktatásának is. A válaszadók 1,3%-a magyar-ukrán és magyar-orosz nemzetiségűnek vallotta magát, ami összesen 2 főt jelent.

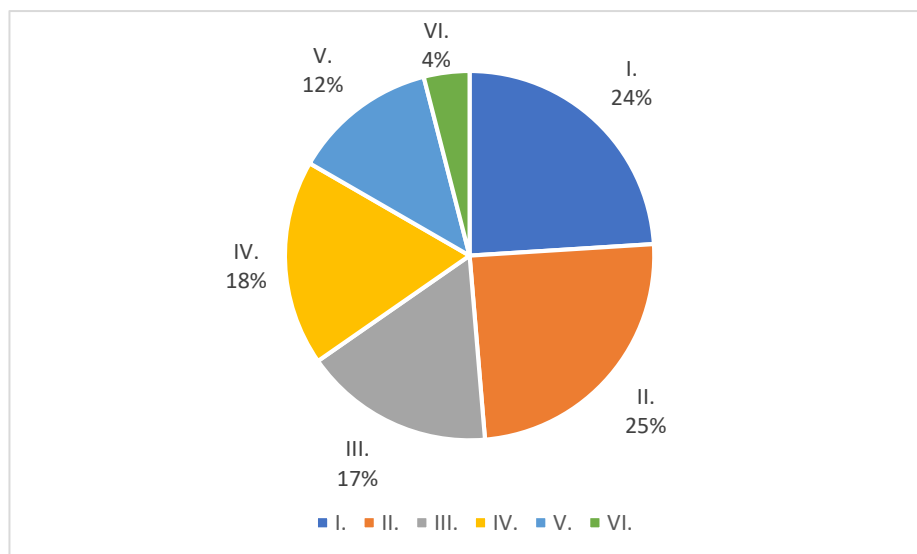
A második kérdés a hallgatók lakóhelyére vonatkozott. A kérdőívet kitöltők közül a legtöbben, 19 fő (12,7%) Beregszászi. A második leggyakrabban megjelölt település Nagydobrony volt, 11 fő (7,3%). A további településekről érkezők aránya már csak 6 % alatti volt, ezek voltak: Visk 8 fő (5,3%), Csepe 5 fő (3,3%), Nagybégány 5 fő (3,3%), Ungvár (5 fő (3,3%). A következő településekről, már csak 4 személy érkezett (2,7%): Beregdéda, Beregsom, Eszeny, Makkosjánosi, Tiszaplterfalva, Mezővári. A 1-1 kitöltő képviselte az alábbi településeket: Fornos, Forgolány, Feketeardó, Nevetlenfalu, Nagyszőlős, Huszt, Beregrákos, Bótrágy, Csongor, Csonkapapi, Gút, Harangláb, Kisbégány, Nagymuzsaly, Nagypalád, Salánk, Tiszaágtelek, Aklihegy, Aknaszlatina, Beregardó, Badaló, Bátyú, Bene, Borzsova, Csap, Csetfalva, Gát, Szőlősgyula, Hetyen, Karácsfalva, Kígyós, Kisdobrony, Kisgejőc, Mezőgecse, Munkács, Palágykomoróc, Csonkás, Rahó, Sárosoroszi, Szürte, Szvoboda, Tatabánya, Téglás, Tiszaújlak, Veresegyház, Zápszony, Botfalva, Katlanfalu és Kijev. Ezek alapján azt láthatjuk, hogy szinte minden magyarlakta településről volt válaszadó.

A felmérésben részt vevő hallgatók szakonkénti megoszlása a következő:

Szak	Fő	%
angol bsc	23	15,3
biológia bsc	9	6,0
földrajz bsc	14	9,3
magyar bsc	9	6,0
matek bsc	6	4,0
óvodapedagógia bsc	10	6,7
számvitel bsc	17	11,3
tanítói bsc	15	10,0
történelem bsc	9	6,0
turizmus bsc	7	4,7
ukrán bsc	3	2,0
angol msc	3	2,0
biológia msc	3	2,0
magyar msc	6	4,0
matek msc	2	1,3
tanítói msc	6	4,0
történelem msc	2	1,3
ukrán msc	1	0,7

1.táblázat. A hallgatók szakirány szerinti eloszlása

A kérdőívünk következő kérdése arra vonatkozott, hogy melyik évfolyamra járt a hallgató (7. ábra). A válaszadók 25%-a (37 fő) II. évfolyamos hallgató, 24%-a (36 fő) I. évfolyamon levő diák, 18%-a (27 fő) IV. évfolyamon tanul, 17%-a (25 fő) III. évfolyamos, 12%-a (19 fő) V. évfolyamon levő és legvégül a kitöltők 4%-a (6 fő) VI. évfolyamon levő diák. Az V. és VI. évfolyam gyakorlatilag a mesterképzésben részt vevő I. és II. évfolyamot jelenti.

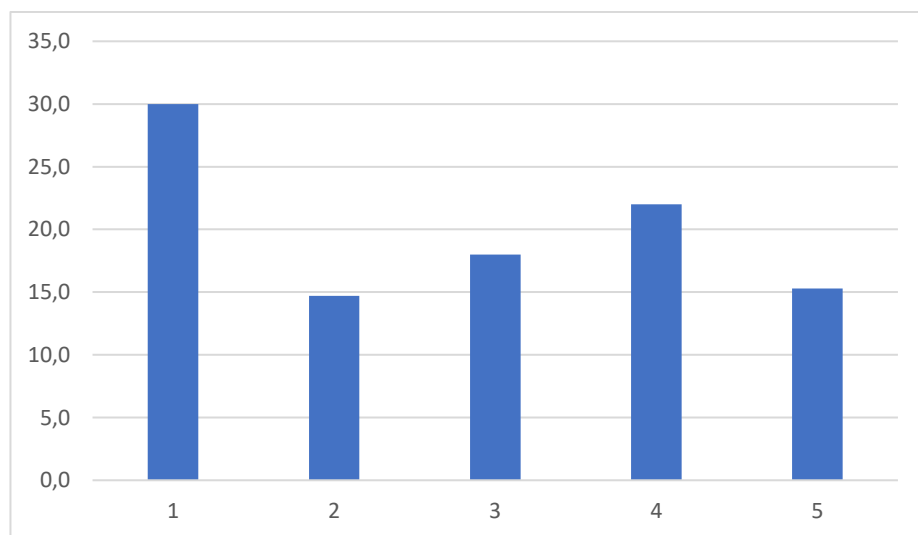

7.ábra. „A hallgatók évfolyam szerinti megoszlása

Ezeket követte a kérdőív a legfontosabb része, melyben megkérdeztük, hogy milyen tényezők hatottak a hallgatóinkra a felsőoktatási intézményválasztás során. Összesen 11 tényezőt soroltunk fel, melyek kapcsán egy 5-fokozatú Likert-skálán kellett bejelölnie a válaszadóknak, ahol az 1-es az „Egyáltalán nem befolyásol”, míg az 5-ös a „Teljes mértékben befolyásol”-t jelentette. A tényezőket két csoportba sorolhatjuk: az első részben arra voltunk kíváncsiak, hogy honnét tájékozódtak a hallgatók az oktatási intézménnyel kapcsolatban, a kérdések második csoportja inkább az intézményválasztás okaira kereste a választ.

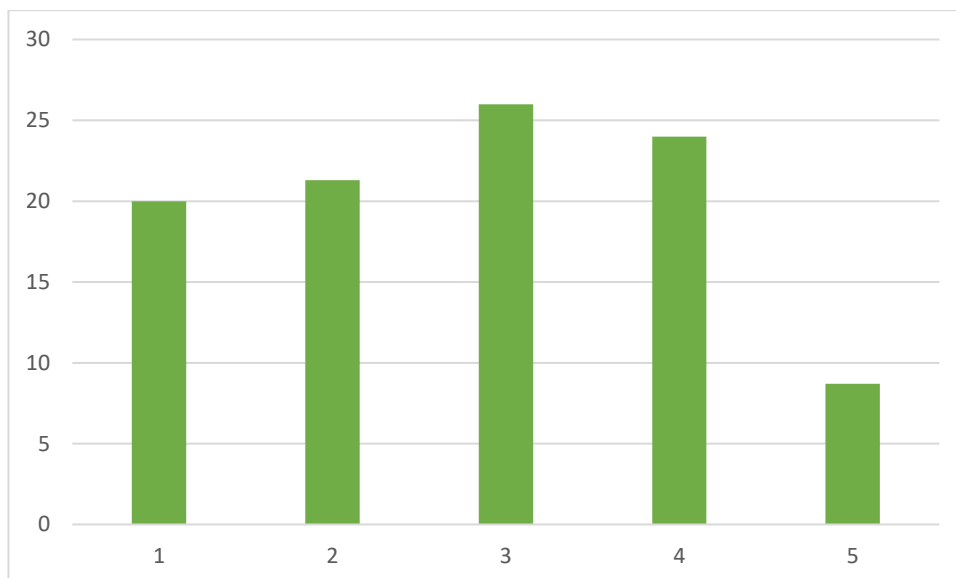
A „Család, rokon javaslata (pl. testvér is ide jár/járt)” tényezőre. Az 8. ábrán láthatjuk, milyen mértékben befolyásolta e tényező a hallgatókat. A válaszadók legnagyobb részét, 30%-át (45 fő) az egyáltalán nem befolyásolta a család, rokonok javaslata. A legkevésbé befolyásolt tényezőt választották, összesen 14,7% (22 fő). Azonban a válaszadók 15%-a család, rokon javaslatára választotta az intézményt.

8.ábra. „Család, rokon javaslata (pl. testvér is ide jár/járt)” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

A második információs tényező a „Barátok, ismerősök javaslata”. A kitöltők legnagyobb részét 26%-át (39 fő) kis mértékben befolyásolták a barátok, ismerősök javaslata a főiskola választásakor. A legkevésbé válasz pedig 8,7% (13 fő) a teljesen befolyásolt tényezőre érkezett (9.ábra).

9.ábra. „Barátok, ismerősök javaslata” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

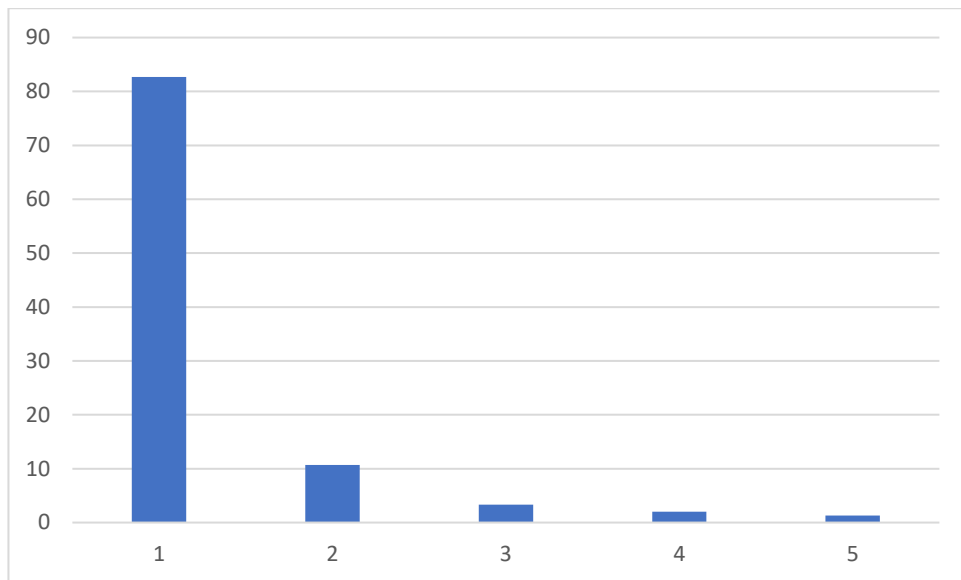

10.ábra. „Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

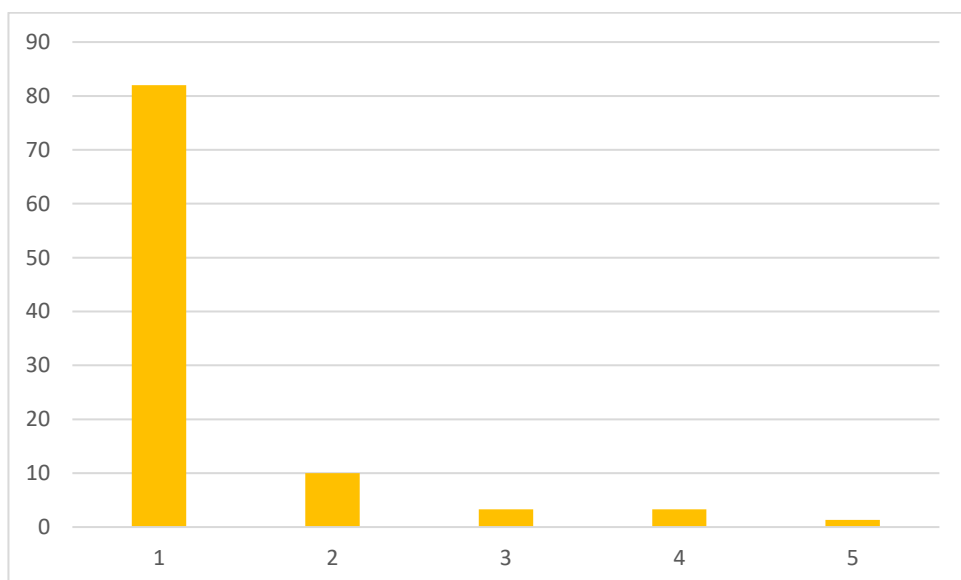
A harmadik tényező volt a „Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban” (10.ábra). Amint az ábrán is jól kitűnik a hallgatók 46,7%-át (70 fő) egyáltalán nem befolyásolta, a főiskolai oktatók tájékoztatása az iskolájukban, viszont a diákok 4,7%-a (7 fő) szerint teljes mértékben befolyásolta őket az oktatók bemutató tájékoztatója a főiskoláról.

A következő információs tényező volt, hogy a diákok a Pulzus rádió által tájékoztak a főiskoláról. A kérdőívet kitöltők 82,7%-át (124 fő) egyáltalán nem befolyásolta a főiskola választásakor, hogy a Pulzus rádióban hallott-e az intézményről, és csak 1,3%-a (2 fő) jelölte azt, hogy teljes mértékben befolyásolta a döntését e tényező (11. ábra).

11.ábra. „A Pulzus rádióban hallottam róla” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

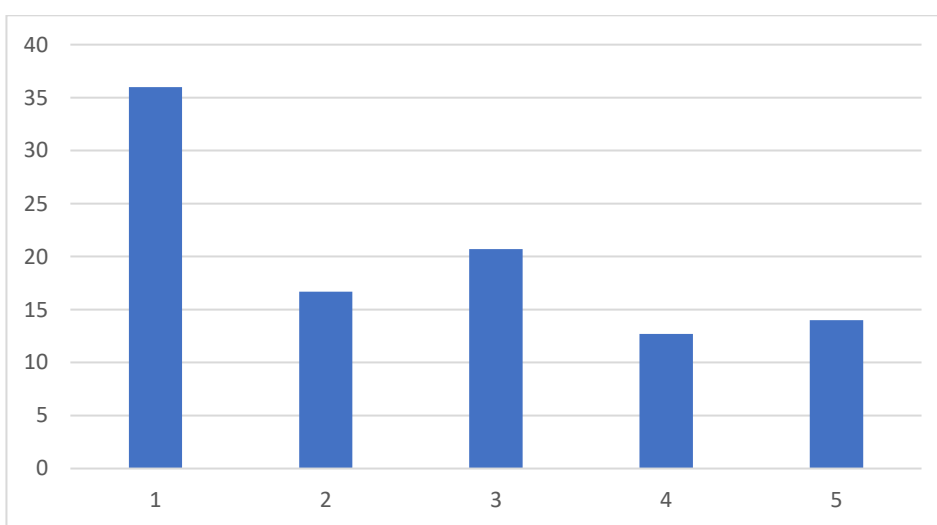

12.ábra. „A televízióban láttam” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

A „televízióban láttam” tényező (12.ábra) a hallgatók körébe, nagyrészt hasonló válaszokkal lett jelölve, mint az előző, a Pulzus rádióban hallottam róla tényező. A diákok 82%-át (123 fő) egyáltalán nem befolyásolta, hogy a televízióban hallott-e az intézményről, és csak 1,3% (2 fő) jelölte, hogy teljes mértékben hastással volt rá ezen tényező.

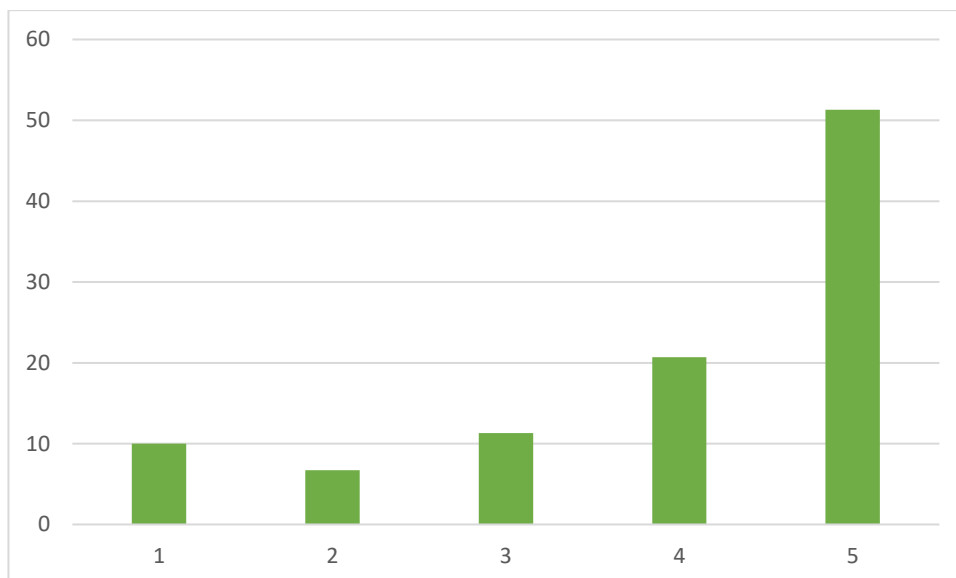
Az utolsó információs tényezők közé az interneten tájékozódás tartozott (13.ábra). Erre a tényezőre eléggé megoszlott válaszok érkeztek. A legtöbben, 36%-a (54 fő) a diákoknak az interneten tájékozódást egyáltalán nem tartotta befolyásoló tényezőnek, a hallgatók 20,7%-át (31 fő) kis mértékben befolyásolta, és 14%-ot (21 fő) teljes mértékben befolyásolta, hogy az interneten szerzett információk az intézményről.

13.ábra. „Interneten tájékozódtam” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

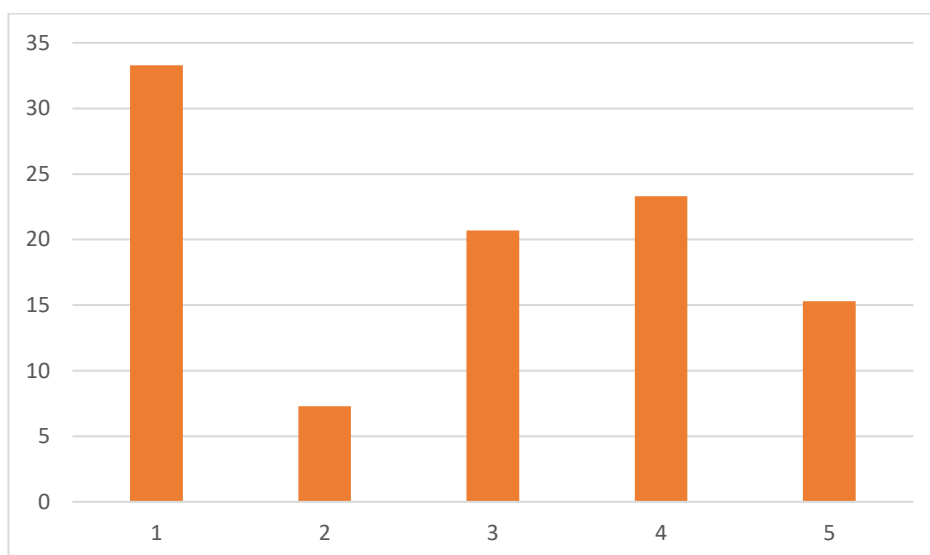
Az információs tényezőket követően, a másik csoportba az okokat tartozó tényezők tartoznak. Az első ok, hogy magyar tanítási nyelv van a főiskolán (14.ábra). A válaszadók több mint a fele 51,3% -át (77 fő) teljes mértékben befolyásolta a magyar tanítási nyelv az intézményben, és csak 6,7% (10 fő) válaszolta, hogy kevésbé befolyásolta döntését. Érhető, hogy a többségnek fontos a magyar tanítási nyelv, mivel Kárpátalján nem sok magyar felsőoktatási intézmény található, főleg ilyen színes szakválasztékkal.

14.ábra „Magyar tanítási nyelv van a Főiskolán” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

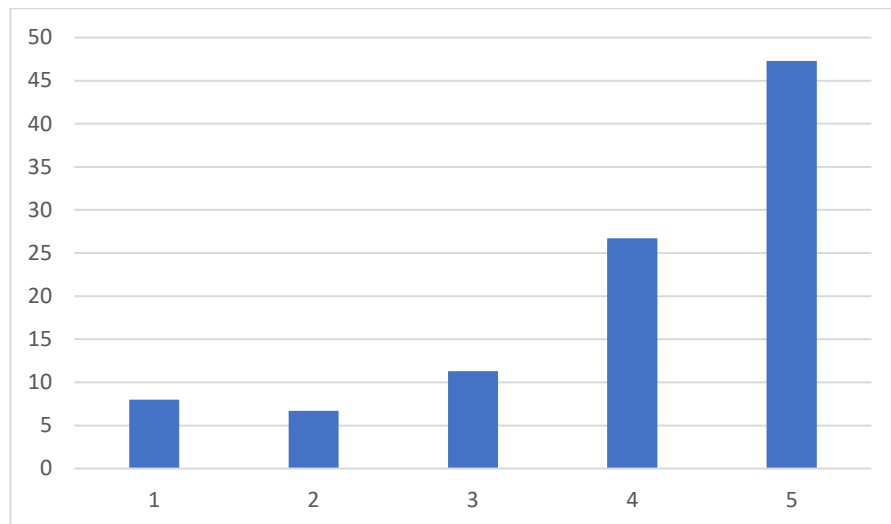
Az ösztöndíj lehetőségét is egy külön tényezőként vettük a kérdőívben (15.ábra). A hallgatók 33,3%-át (50 fő) egyáltalán nem befolyásolta, hogy ösztöndíjban is részesülhetnek a főiskolán, és mindössze 7,3%- jelölte, hogy kevésbé befolyásoló számára.

15.ábra. „Ösztöndíjak” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

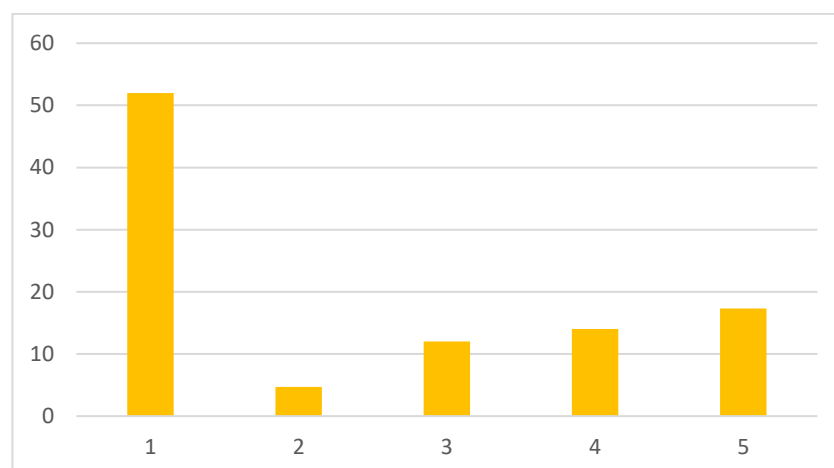
A következő ok a diákok számára megfelelő szak lehetősége volt (16.ábra). A hallgatóknak majdnem a fele 47,3%-a (71 fő) válaszolta, hogy a döntését teljes mértékben befolyásolta a szakok kínálata az intézménybe való felvételizéskor, és csak 6,7% (10 fő) jelölte, hogy kevésbé befolyásolta döntését a szakoknak a sokszínűsége.

16.ábra. „Számomra megfelelő szak lehetősége” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

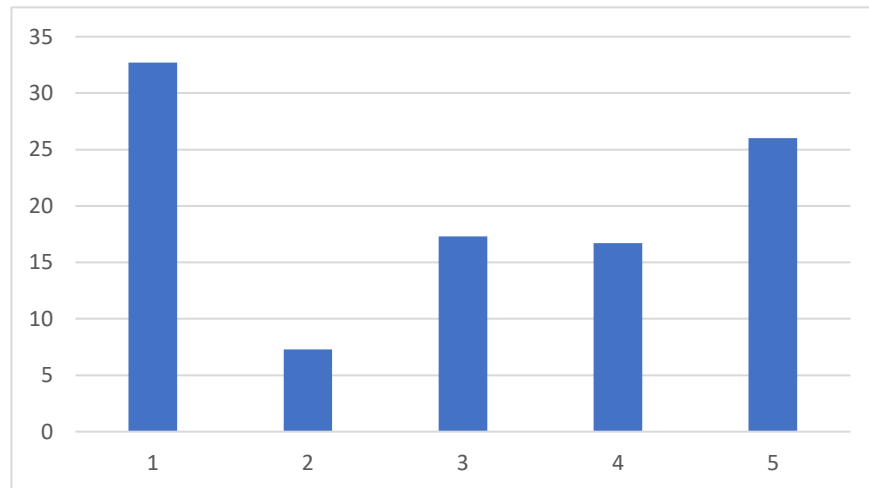
A kollégiumi lakhatás is egy tényező volt (17.ábra). A hallgatók több mint a fele 52%-a (78 fő) válaszolta, hogy egyáltalán nem befolyásolta a döntését, hogy kollégiumi férőhely van-e és 4,7% (7 fő) válaszolta, hogy kevésbé befolyásolta.

17.ábra. „Kollégiumi lakhatás” tényező

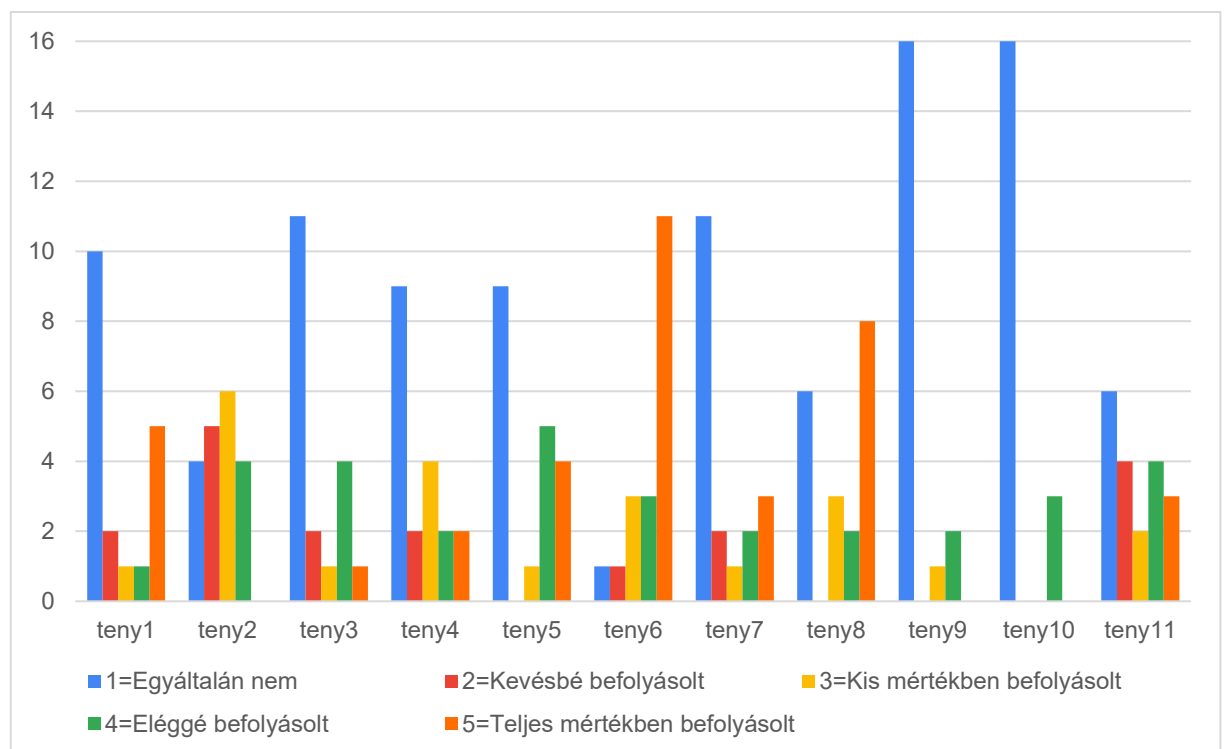
(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

A legutolsó tényező volt, hogy mennyire számított az, hogy közel legyen a főiskola a diákok lakóhelyéhez (18.ábra). 32,7%-a válaszadóknak jelölte azt, hogy egyáltalán nem befolyásolta, hogy közel legyen a lakóhelyéhez az intézmény, viszont 26%-nak fontos volt, hogy a lakóhelyéhez közel helyezkedik el a főiskola.

18.ábra. „Közel van a lakóhelyemhez” tényező

(vízszintes számozása a kategóriáknak 1-5 skálán, függőlegesen a válaszadók százalékos eloszlás)

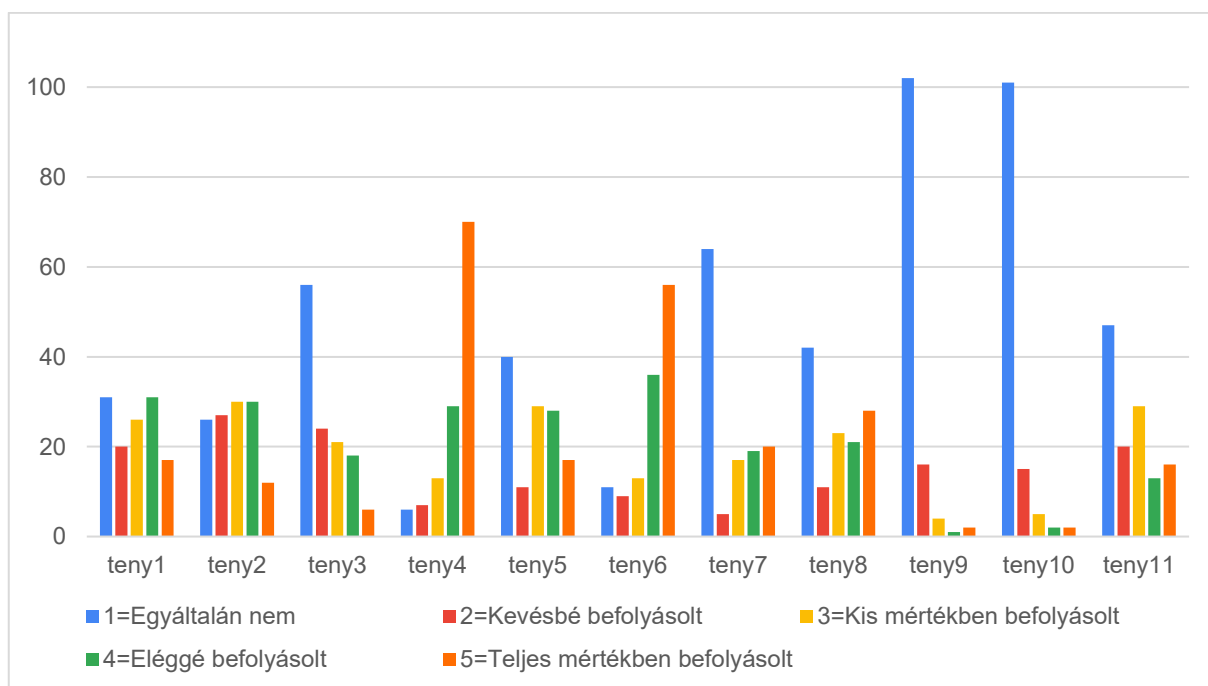
19. ábra. Az ukrán nemzetiségű hallgatók és a rájuk ható tényezők eloszlása

(vízszintesen a tényezők, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

A kérdőíves felmérés során kapott válaszok alapján megvizsgáltuk, hogy ugyanolyan súllyal bírtak-e az egyes tényezők az oktatási intézményünk kiválasztása során az ukrán és a magyar nemzetiségű hallgatók körében. Először az ukrán nemzetiségű diákok válaszait vizsgáltuk meg (19.ábra).

Az ukrán nemzetiségű diákoknál a legmotiválóbbr tényező volt, hogy a számára megfelelő szak megtalálható az intézményben, valamint a másik fontos tényező volt, hogy a lakóhelyéhez közel helyezkedik el a főiskola. Egyáltalán nem befolyásolta őket, hogy a Pulzus rádióban vagy a televízióban hallottak-e az oktatási intézményről, valamint a kollégiumi lakhatás és az iskolájukba érkező tanárok főiskola reklámozása se befolyásolta a döntésüket.

Az elemzést elvégeztük a magyar nemzetiségű hallgatókra is (20.ábra). A válaszaik alapján elmondható, hogy a számukra legfontosabb tényezőnek bizonyult az, hogy a főiskolán anyanyelvükön, magyarul folytathatják felsőfokú tanulmányaikat, valamint fontos volt számukra, hogy a számukra megfelelő szak megtalálható az intézményben. Egyáltalán nem befolyásolta a hallgatókat a Pulzus rádióban, valamint a televízióban való tájékoztatás az intézményről, és az iskolájukba ellátogató főiskolai tanárok és a kollégiumi lakhatás sem hatott ki a döntésükre.

20.ábra. A magyar nemzetiségű hallgatók és a rájuk ható tényezők eloszlása
(vízszintesen a tényezők, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

Összevetve az ukrán és magyar nemzetiségű diákok válaszait az egyáltalán nem befolyásoló tényezők megegyeznek mind a két oldalon, viszont a hatással lévő tényezők már kissé eltérnek a két nemzetiség között. Míg az ukrán és magyar hallgatók számára egyaránt fontos volt, hogy a számukra megfelelő szak van a főiskolán, további tényezőknél eltérés figyelhető meg. Az ukrán diákok számára fontos, hogy a lakóhelyéhez közel van az intézmény, a magyar diákok körében ez nem volt meghatározó tényező. Ellenben a magyar hallgatók számára fontos az, hogy magyarul tanulhatnak a felsőoktatási intézményben, ez a tényező az ukrán diákokat nem befolyásolta.

A kutatás további részében összefüggéseket kerestünk a települések és a tényezők között, hogy van-e valamilyen kapcsolat a között, hogy a diákok mely településről érkeztek és mely tényezők befolyásolták a döntésüket.

Az információs tényezőket vesszük először sorba. A család és rokonok javaslata legnagyobb hatást a beregszászi és viski diákokra tette, viszont egyáltalán nem befolyásolta az ungvári, nagydobronyi, eszenyi és tiszapéterfalvi hallgatókat.

A barátok ismerősök javaslata tényező például a beregszászi diákok között megoszlott, majdnem egyenlő arányban válaszolták, hogy egyáltalán nem befolyásolta őket, valamint, hogy hatással volt a döntésükre. Továbbá Ungvár, Tiszágtelek, Nagydobrony, Beregdéda, Csepe, Huszt és Visk településekről érkező hallgatókat eléggé befolyásolta.

A főiskolai oktatók tájékoztatása tényező szintén megoszlott a beregszászi diákok körébe, viszont inkább az egyáltalán nem befolyásoló tényezőként, de kisebb része a válaszadóknak válaszolta, hogy eléggé befolyásolta döntését.

A Pulzus rádióban és a televízióban való informálódás a főiskoláról egyáltalán nem befolyásolta a kutatásban résztvevő településekről érkező hallgatókat.

Az interneten tájékozódás például egyáltalán nem befolyásolta a beregszászi hallgatókat, ellenben a tiszapéterfalvi diákokkal szemben, akiket eléggé befolyásolt az internetről származó információk a felsőfokú oktatási intézményről.

A következő az okokat tartalmazó tényezők csoportja. Első szempont a magyar tanítási nyelv a főiskolán. Itt is ha Beregszász várost nézzük a válaszadók jelölései alapján nagytöbbségükre teljes mértékkel hatással volt az, hogy magyar nyelven tanulhatnak, viszont voltak olyanok is akik számára ez nem volt egy motiváló faktor, s meg kell itt még Huszt várost is említeni, mivel az onnét érkezőket se befolyásolta a magyar oktatás. Teljes mértékben befolyásolta a nagydobronyi, eszenyi, beregdédai és viski válaszadókat, hogy az intézményben magyar nyelven folyik az oktatás.

Az ösztöndíj lehetősége is megoszlott a diákok körében. A beregszásziak és viskiek körében megoszlott a válaszadás, többségük számára nem fontos e lehetőség, de voltak, akik megjelölték, hogy egy fontos szempont volt az ösztöndíj. Egyáltalán nem befolyásolta a nevetlenfalui, tiszapéterfalvi, mezővári és huszti diákokat a stipendium megléte, valamint eléggé befolyásolta a nagydobronyi, csepei és tisztaágteleki diákokat.

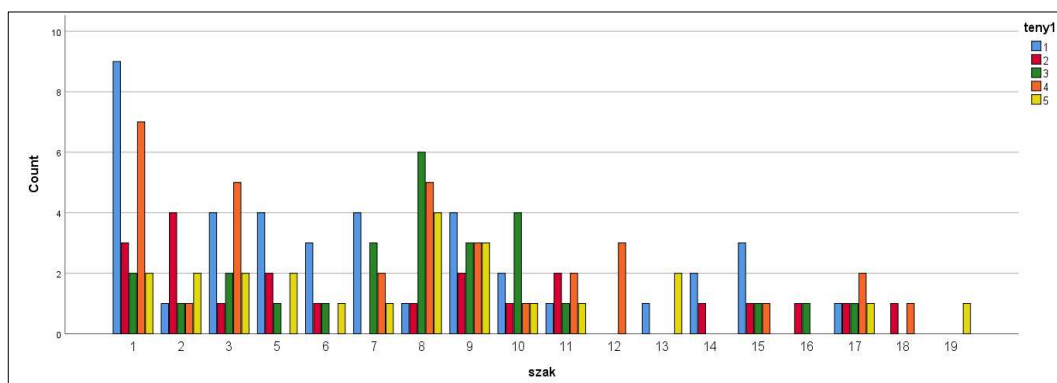
A diákok számára megfelelő szak a beregszászi válaszadók körében teljes mértékben befolyással bírt, viszont egy részük számára kevésbé volt meghatározó tényező a főiskola választásakor, ugyanakkor teljes mértékben hatással volt az ungvári, nagydobronyi, nagybégányi és viski hallgatókra.

A kollégiumi lakhatás lehetősége egyáltalán nem befolyásolta a beregszászi, makkosjánosi és mezővári hallgatókat, ellenben a nagydobronyi és viski diákok számára meghatározó volt ez a faktor a döntésükkor.

Az utolsó tényező, hogy közel van-e a lakóhelyéhez a főiskola, egyáltalán nem volt befolyással a beregszászi, makkosjánosi és csepei diákokra, viszont az ungváriak, nagydobronyiak és viskiek számára fontosnak bizonyult a távolság.

Összesítve elmondhatjuk, hogy az információs tényezők közül a család, rokonok, barátok általi javaslat befolyása, azon települések hallgatói körében volt döntő, ahonnan az évek során többen is választották a főiskolát. Az okokat tartalmazó csoportból a magyar tanítási nyelv az intézményben, főleg a magyar többségű települések hallgatóira volt hatással. A kollégiumi lakhatás pedig a főiskolától távolabb elhelyezkedő települések hallgatói számára volt befolyással.

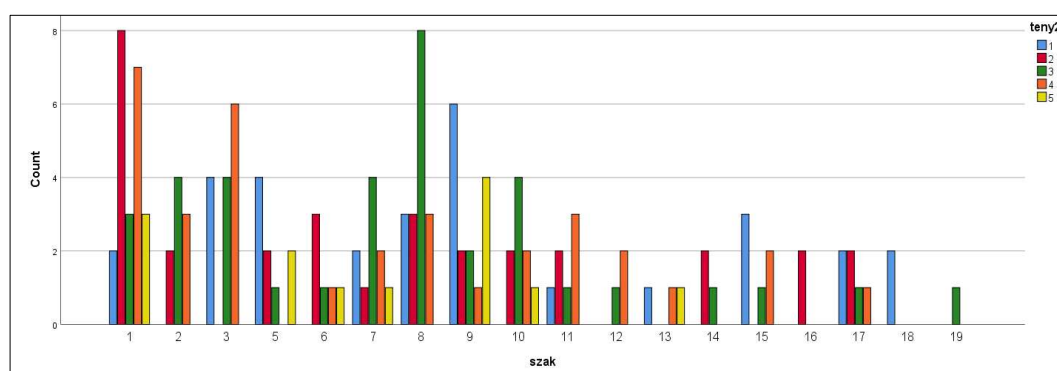
Végül megvizsgáltuk, hogy van-e összefüggés a diákok szak és tényező választása között. Az információs tényezők közül a család és rokonok javaslata (21.ábra) egyáltalán nem volt hatással az angol (1/bsc), földrajz (3), hallgatók egy részére, valamint a magyar (5/bsc), óvodapedagógia (7), tanítói (9/bsc) szakos diákokra. Kis mértékben befolyásolta a számvitel és adóügy (8) és történelem (9/bsc) szakos kitöltőket, és eléggé befolyásolta az angol (1/bsc), földrajz (3), számvitel és adóügy (8) és a filológus ukrán (12/bsc) diákokat.

21.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Család, rokon javaslata” tényező

(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

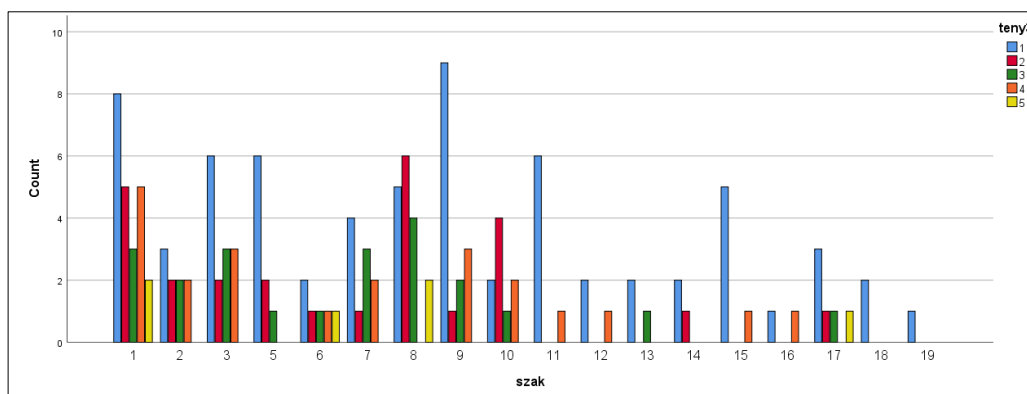
A barátok ismerősök javaslata (22. ábra) egyáltalán nem befolyásolta az angol (1/BSc) hallgatók egy részét és a földrajz (3), magyar (5/BSc), óvodapedagógia (7) és tanítói (9/BSc) szakosokat. Eléggé befolyásolta az angol (1/BSc), földrajz (3), számvitel és adóügy (8) és ukrán filológus (12/BSc) diákokat.

22.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Barátok, ismerősök javaslata” tényező

(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

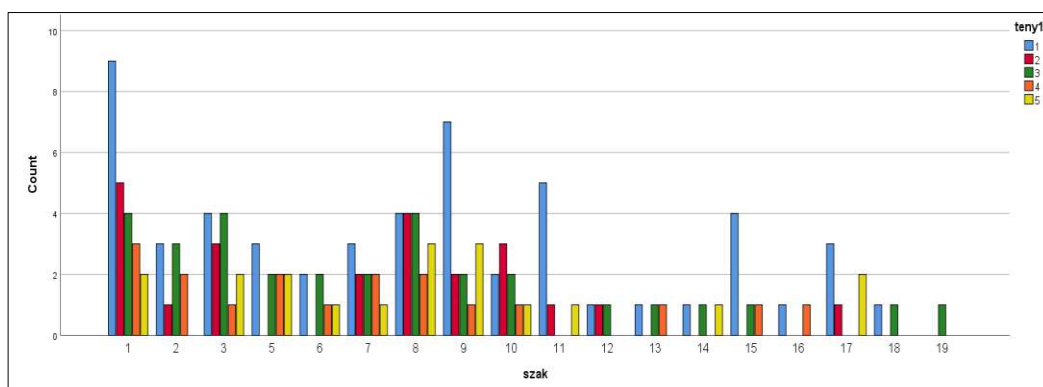
A főiskolai oktatók tájékoztatása az iskolákban (23.ábra) nagyobb részét egyáltalán nem befolyásolta az angol (1/BSc), földrajz (3), magyar filológus (5/BSc), tanítói (9/BSc), turizmus (11) és magyar filológus (15/MSc) diákokat, viszont eléggé befolyásolta az angol (1/BSc), földrajz (3) és tanítói (9/BSc) kitöltőket.

23.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

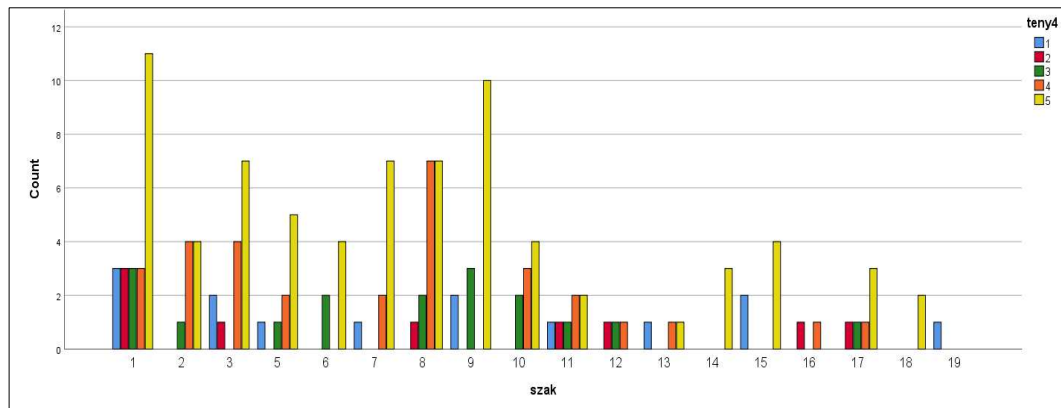
A Pulzus rádióban és a televízió keresztül való tájékozódás szakok szerint egyáltalán nem befolyásolta a diákokat.

Az interneten tájékozódás (24.ábra) nagyrészt nem befolyásolta az angol (1/BSc), földrajz (3), számvitel és adóügy (8), tanítói (9/BSc), turizmus (11) és magyar filológus (15/MSc) válaszadókat, viszont nem nagy arányban, de kihatással volt a számvitel és adóügy (8), és tanítói (9/BSc) szakos tanulókra.

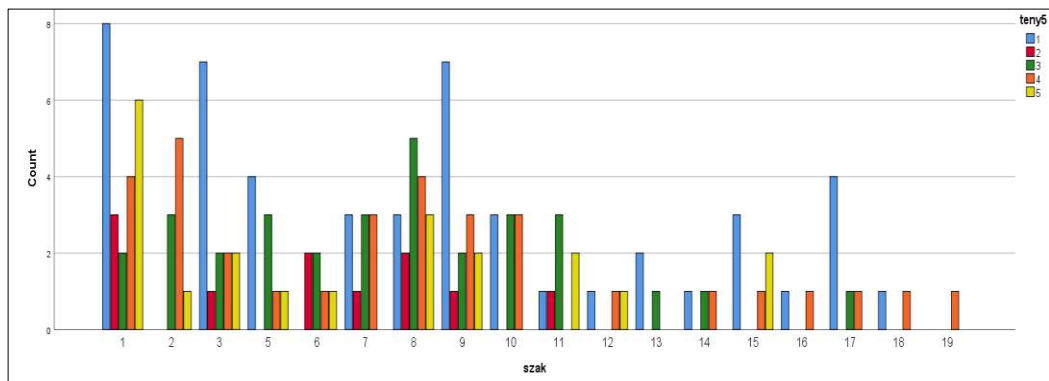
24.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Interneten tájékoztattam” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

Az okokat tartalmazó faktorok közül a magyar tanítási nyelv a főiskolán (25.ábra) szinte minden szak esetében teljes mértékben meghatározó tényező volt, kiemeltképp az angol (1/BSc), földrajz (3), óvodapedagógia (7), számvitel és adóügy (8), és tanítói (9/BSc) szakos kitöltők körében.

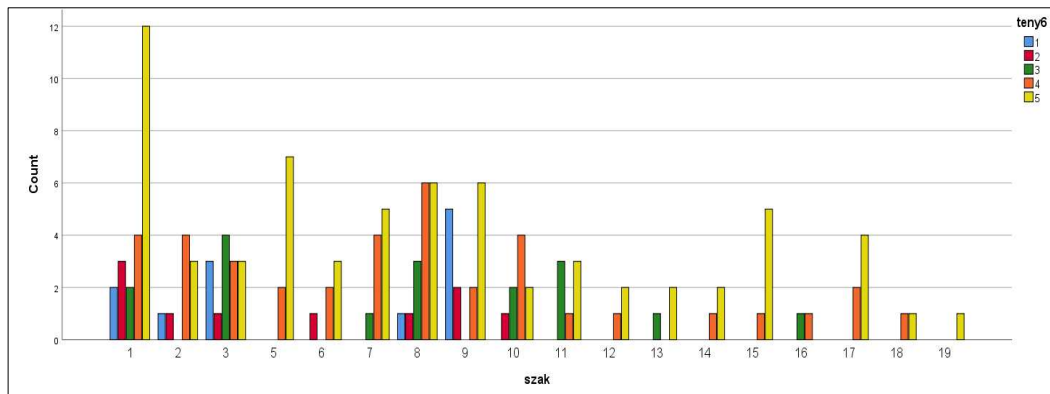
25.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Magyar tanítási nyelv a Főiskolán” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

Az ösztöndíj adta lehetőség az angol (1/BSc), földrajz (3), magyar filológus (5/BSc), tanítói (9/BSc-17/MSc) egy részét egyáltalán nem befolyásolta ez a lehetőség, viszont az angol (1/BSc), biológia (2/BSc), számvitel és adóügy (8) szakosok közül több diák számára is fontos szempont volt, hogy stipendium biztosít számukra a főiskola.

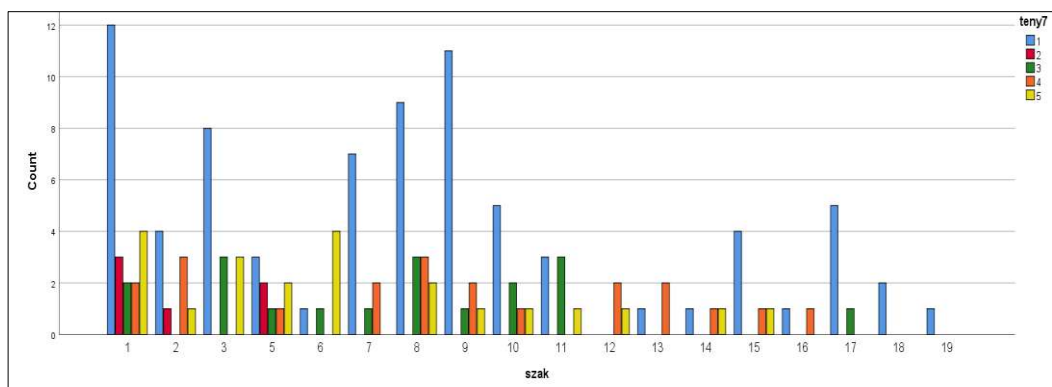
26.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Ösztöndíjak” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

A hallgatók számára megfelelő szak (27.ábra) megléte leginkább minden szak esetében teljes mértékben befolyásoló szempont volt, főleg az angol (1/BSc) és a magyar filológusok (5/BSc) körében.

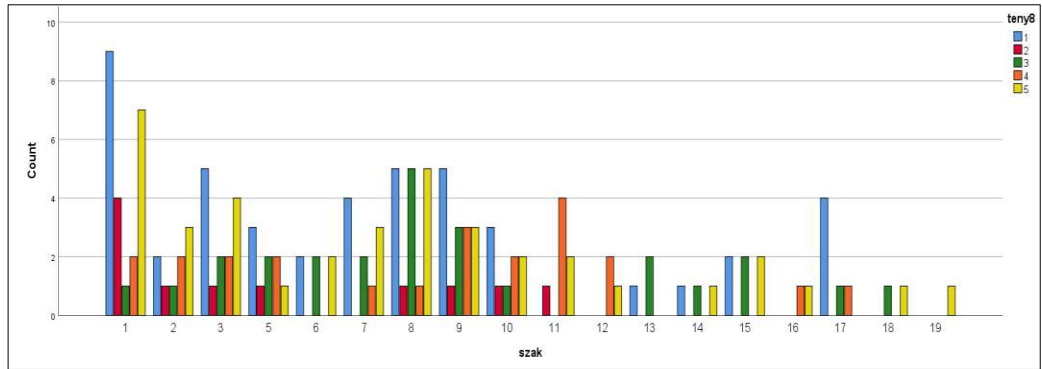
27.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Számomra megfelelő szak lehetősége” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

A kollégiumi lakhatás (28.ábra) egyáltalán nem volt befolyásoló tényező semelyik szaknál, csak kis mértékben az angol (1/sc), földrajz (3), matematika (6/bsc) szakoknál.

28.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Kollégiumi lakhatás” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

A közel van a lakóhelyemhez tényező (29.ábra) kihatással volt az angol (1/BSc), földrajz (3), óvodapedagógia (7), számvitel és adóügy (8), tanítói (9/BSc-17/MSc) szakos diákok egy részére, viszont befolyásolta is a döntésüket, hogy mennyire laknak közel a főiskolához az angol (1/BSc), földrajz (3), számvitel és adóügy (8) szakos diákok egy részét.

29.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Közel van a lakóhelyemhez” tényező
(vízszintesen a szakok, függőlegesen a hallgatók száma-fő)

KÖVETKEZTETÉSEK

A kutatást elvégezve a következő következtetéseket vontuk le:

- Az intézménybe a vizsgált 6 év során 1727 fő nyert felvételt.
- A főiskola népszerűségét, hírnevét az is bizonyítja, hogy a hágón túli területekről is érkeztek diákok, a vizsgált évek folyamán összesen 11 fő.
- Kárpátalján kívül Lemberg területről, Dnyipro területről, Zsitomir területről, Hmelnickij területről, Vinnicja területről és Csernyivci területről érkeztek hallgatók.
- Járási viszonylatban a legnagyobb számban a beregszászi járásról nyertek felvételt a főiskolára, ez magyarázható azzal is, hogy ezen települések vannak a legközelebb az intézményhez, s a távolsággal csökken a vonzása a főiskolának.
- Főként a magyar nyelvterületekről jött több tanuló a felsőoktatási intézménybe.
- A legkevesebb hallgató a hegyvidéki járásokról érkezett, ezek helyezkednek el a legtávolabb a főiskolától.
- A vizsgált évek alatt Kárpátalja 608 települése közül, 131 településről képviseltették magukat a diákok.
- A legtöbb hallgató Beregszász városáról érkezett a 6 év alatt, összesen 237 fő.
- A kérdőívben meglévő információs tényezők közül a legjobban a család és a rokonok javaslata határozta meg a diákok döntését a főiskola választásakor.
- A legkevésbé befolyásolta a hallgatókat a Pulzus rádióban, televízióban és interneten való tájékozódás.
- Az okokat tartalmazó szempontok közül a legjobban befolyásoló volt a magyar tanítási nyelv a főiskolán és a diákok számára megfelelő szak megléte.
- A legkevésbé befolyásoló ok volt a kollégiumi lakhatás és a lakóhelyhez való közelség.
- Nemzetiség szerinti eloszlásban, az ukrán nemzetiségű hallgatók számára a legbefolyásoló tényező a megfelelő szak megléte, valamint a lakóhelyhez való közelség dominált.
- A magyar nemzetiségű hallgatók számára a legfontosabb az volt, hogy anyanyelvükön tanulhatnak, s hogy megtalálható a számukra megfelelő szak a főiskolán.
- Információs tényezők közül a család, rokonok, barátok általi javaslat befolyása, azon települések hallgatói körében volt döntő, ahonnan az évek során többen is választották a főiskolát.

- Az okokat tartalmazó csoportból a magyar tanítási nyelv az intézményben, főleg a magyar többségű települések hallgatóira volt hatással.
- A kollégiumi lakhatás a főiskolától távolabb elhelyezkedő települések hallgatói számára volt döntő tényező.
- A szakok és tényezők közötti eloszlás közül a magyar tanítási nyelv és a diákok számára megfelelő szak volt a legjobban befolyásoló tényező, mivel a főiskolán meglévő szakok nem mindegyikét oktatják magyar nyelven Kárpátalján, csak ebben az intézményben.

ÖSSZEFOGLALÁS

A szakdolgozat célja az volt, hogy felmérjük, milyen tényezők voltak hatással a hallgatókra, amikor a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát választották. Fontos szempont volt még, hogy felderítsük a diákok földrajzi eloszlását, járási és települési szinten is.

A kutatásnak az első fejezetében röviden bemutattuk az intézmény történetét, egészen a kezdetektől, napjainkig.

A második fejezetben a kárpátaljai magyarság térbeli eloszlását mutattuk be szakirodalom számos felhasználásával.

A harmadik fejezetben a felhasznált irodalmat és a kutatási módszereket mutattuk be.

A negyedik fejezetben az eredményeket foglaltuk össze, melyek a következők:

A vizsgált 6 évben összesen 1727 diák nyert felvételt az intézménybe, ebből 1716 fő Kárpátalja területéről, 11 fő Ukrajna különböző megyéiből. A legtávolabbról pedig Krivij Rih-ről érkezett 1 fő. Így elmondható, hogy a Főiskola országos szinten is egy jó pozíciót foglal el a felsőoktatási intézmények rangsorolásában.

Kárpátaljáról érkező hallgatók többsége – 1198 fő (70%) a Beregszászi járás településeiről érkezett. Véleményünk szerint a kiugró érték a távolsággal magyarázható, mivel a főiskola vonzáskörzete csökken a távolsággal, és ezen a területen él a kárpátaljai magyarság legnagyobb része, s az intézménybe is főként a magyar nemzetiségű hallgatók érkeznek.

A vizsgált évek alatt Kárpátalja 608 települése közül, 131 településről képviseltették magukat a diákok. A legtöbb hallgató Beregszász városáról érkezett, összesen 237 fő.

A kérdőíves felmérés során megállapítottuk, hogy a diákokat a család, rokonok és a szakok sokszínűsége, valamint az anyanyelven való tanulás befolyásolta leginkább amikor a főiskolát választották.

A kutatás során az ukrán és magyar nemzetiségű hallgatók közötti eltéréseket is feltártuk. Míg az ukrán hallgatók számára a legfontosabb tényező volt, hogy a lakóhelyükhöz közel helyezkedjen el az intézmény, a magyar nemzetiségű hallgatók számára legfontosabb a magyar nyelven való oktatás volt. Mindkét nemzetiség számára fontos volt, hogy a számukra megfelelő szak megtalálható a főiskolán.

Véleményünk szerint a kutatás során kitűzött céljainkat megvalósítottuk.

FELHASZNÁLT IRODALOM JEGYZÉKE

1. Czeglédi Csilla-Juhász Tímea, 2014: *A felsőfokú iskolaválasztást meghatározó tényezők nappali szakos hallgatók körében.* Tudásmenedzsment 15. évf. 1. sz.
2. Fodor, Gy. (2004): *The Drawing Area of the Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian College.* In: Süli-Zakar I. (szerk.): *Cross-border Co-operations – Schengen Challenges.* Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen
3. Fodor Gyula 2005: *A humánerőforrás-képzés jelenlegi helyzete a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán.* In: „Tájak – Régiók – Települések...”, Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen
4. Fodor Gyula, 2006/a: *A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola vonzáskörzetének változása 2003 és 2005 között.* In: *Acta Beregsasiensis*, vol. V/1, PoliPrint Kiadó, Ungvár
5. Fodor Gyula. 2007: *A kárpátaljai magyar nyelvű felsőoktatás kezdetei és jelenlegi helyzete.* In: Süli-Zakar I. (szerk.): *Tanár Úrnak tisztelettel. 56 tanulmány Dr. Korompay Gábor 70. születésnapjára.* – Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen
6. Fodor Gyula, 2010: *A humánerőforrás-fejlesztés helyzete Kárpátalján interetnikus megközelítésben.* Debreceni Egyetem Földtudományok Doktori Iskola, Debrecen megközelítésben, Debreceni Egyetem Földtudományok Doktori Iskola, Debrecen
7. Fodor Gyula. 2017: *A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola és a beregszászi pedagógusképzés története*
8. Hodinka Antal Nyelvészeti Kutatóközpont
<https://hodinkaintezet.uz.ua/decentralizacio-karpataljan/>
9. Kárpátalja hetilap, 2001, I. évfolyam, 19. szám
10. Kincses Boglárka, 2021: *Szeged közép- és felsőfokú oktatási vonzáskörzetének vizsgálata kiemelt tekintettel a Vajdaság szerepére,* Szeged
http://doktori.bibl.u-szeged.hu/id/eprint/10793/1/Kincses_Boglarka_disszertacio.pdf
11. Kocsis K., 2001: *Kárpátalja mai területének etnikai térképe.* Magyar Tudományos Akadémia. Kisebbség Kutató Intézet. Budapest.
12. Matrunics András, 2009: *A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola története és végzőseinek karriervizsgálata.* In: <https://epa.oszk.hu/00000/00035/00118/2007-11-ht-Matrunics-II.html>
13. Mendöl Tibor, 1963: *Általános településföldrajz.* Akadémiai Kiadó, Budapest.
14. Molnár József – Molnár D. István, 2005: *Kárpátalja népessége és magyarsága a népszámlálási és népmozgalmi adatok tükrében.* Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség:

Beregszász.; Karácsonyi Dávid – Kincses Áron, 2010: Az elvándorlás hatása a kárpátaljai magyarság helyzetére. Földrajzi Közlemények.

15. Orosz Ildikó, 1997: *A Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola születése*. In: Határmenti együttműködés a felsőoktatásban. Acta Paedagogica Debrecina, Debrecen

16. Tátrai Patrik et. al., 2017: *A kárpátaljai magyarok lélekszáma és a népesedésüket befolyásoló tényezők a SUMMA 2017 felmérés alapján*.

http://real.mtak.hu/101470/1/3.Tatrai_et.al..pdf

ÁBRÁK JEGYZÉKE

1.ábra. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kölcsey Ferenc Szakkollégiuma (Forrás: saját kép, 2020)	8
2.ábra. Kárpátalja közigazgatási elosztása 2020-tól (Molnár D. István, 2022)	11
3.ábra. A felmért települések a magyarok települési aránya szerint (Tátrai,2017).....	13
4.ábra. A hágón túli területekről érkező hallgatók eloszlása	20
5.ábra. A hallgatók járási eloszlása	21
6.ábra. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola hallgatóinak település szerinti eloszlása 2016-2021-es tanévben (saját szerkesztés, 2022).....	22
7.ábra. A hallgatók évfolyam szerinti megoszlása	24
8.ábra. „Család, rokon javaslata (pl. testvér is ide jár/járt)” tényező	25
9.ábra. „Barátok, ismerősök javaslata” tényező	26
10.ábra. „Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban” tényező.....	26
11.ábra. „A Pulzus rádióban hallottam róla” tényező	27
12.ábra. „A televízióban láttam” tényező	27
13.ábra. „Interneten tájékoztam” tényező	28
14.ábra. „Magyar tanítási nyelv van a Főiskolán” tényező.....	29
15.ábra. „Ösztöndíjak” tényező.....	29
16.ábra. „Számomra megfelelő szak lehetősége” tényező.....	30
17.ábra. „Kollégiumi lakhatás” tényező.....	30
18.ábra. „Közel van a lakóhelyemhez” tényező.....	31
19.ábra. Az ukrán nemzetiségű hallgatók és a rájuk ható tényezők eloszlása	31
20.ábra. A magyar nemzetiségű hallgatók és a rájuk ható tényezők eloszlása	32
21.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Család, rokon javaslata” tényező	35
22.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Barátok, ismerősök javaslata” tényező	35
23.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban” tényező	36
24.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Interneten tájékoztam” tényező	36
25.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Magyar tanítási nyelv a Főiskolán” tényező	37

26.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Ösztöndíjak” tényező.....	37
27.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Számomra megfelelő szak lehetősége” tényező	38
28.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Kollégiumi lakhatás” tényező.....	38
29.ábra. A hallgatók szak és tényező választása közötti eloszlás- „Közel van a lakóhelyemhez” tényező	39

TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

<i>1.táblázat.</i> A hallgatók szakirány szerinti eloszlása	24
---	----

РЕЗЮМЕ

Метою дипломної роботи було дослідити, які фактори впливали на студентів при виборі вищого навчального закладу, в саме вступу до Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Важливим аспектом було виявити географію студентів на рівні районів та сіл.

В першому розділі дослідження дали коротку характеристику історії інституту від початку до наших днів.

В другому розділі представили просторовий аналіз угорців Закарпаття за допомогою фахової літератури.

У третьому розділі представили використану літературу та методи дослідження. У четвертому розділі зробили висновок про результати дослідження, а саме:

За шість досліджуваних років до інституту поступило 1727 студентів, з яких 1716 із Закарпатської області, 11 осіб із інших областей України. Най віддаленим місцем із Кривого Рогу 1 особа. Так можна сказати, що інститут займає почесне місце і на державному рівні серед інших вищих навчальних закладів.

Більшість студентів із Закарпаття 1198 осіб (70%) прибуло з поселень Берегівського району. На нашу думку, це обумовлено відстанню, так як вплив інституту з відстанню скорочується, і як раз на цій території проживає найбільша частина угорців, а в інституті найбільшим числом навчаються угорці.

За період досліджень із 608 поселень Закарпатської області студенти прибули із 131 поселень. Більшість студентів – 237 осіб – прибуло із міста Берегове.

На основі опитувань виявили чинники, які впливали на студентів при виборі даного інституту, а саме: близькість сім'ї та родичів, великий вибір спеціальностей, можливість навчатися на рідній мові.

Під час дослідження ми також виявили відмінності між українськими та угорськими студентами. Для студентів української національності найважливіше було, що навчальний заклад був близько до місця проживання, а для студентів угорської національності найважливішою була навчання на рідній, угорській мові. Важливо було для обох національностей, що бажана для них спеціальність можна отримати у закладі.

На нашу думку, ми досягли своїх цілей під час дослідження.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Szeretném kifejezni köszönetemet Molnár D. István témavezetőmnek, aki mindig készségesen segítségemre volt, szakmai tudásával és biztatásával, hozzájárult szakdolgozatom sikeres elvégzéséhez.

Továbbá köszönettel tartozom családtagjaimnak, akik mindvégig, bíztattak a munka során.

MELLÉKLET JEGYZÉKE

Kérdőív

1. Neme

- Nő
- Férfi

2. Nemzetiséged

- Ukrán
- Magyar
- Egyéb...

3. Mely településen élsz?

---

4. Melyik szakon tanulsz a főiskolán?

---

5. Évfolyam

1. I.
2. II.
3. III.
4. IV.
5. V.
6. VI.

6. Milyen tényezők voltak hatással arra, hogy a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát választottad? (1-5.ig terjedő skálán jelöld be a megfelelőt)

	Egyáltalán nem befolyásolt 1	Kevésbé befolyásolt 2	Kis mértékben befolyásolt 3	Eléggé befolyásolt 4	Teljes mértékben befolyásolt 5
Család, rokon javaslata (pl. testvér is ide jár/járt)	1	2	3	4	5
Barátok, ismerősök javaslata	1	2	3	4	5

Főiskolai oktatók tájékoztattak az iskolámban	1	2	3	4	5
Magyar tanítási nyelv a Főiskolán	1	2	3	4	5
Ösztöndíjak	1	2	3	4	5
Számomra megfelelő szak lehetősége	1	2	3	4	5
Kollégiumi lakhatás	1	2	3	4	5
Közel van a lakóhelyemhez	1	2	3	4	5
A Pulzus rádióban hallottam róla	1	2	3	4	5
A televízióban láttam	1	2	3	4	5
Interneten tájékozódtam	1	2	3	4	5

Ім'я користувача:
Моца Андрій Андрійович

ID перевірки:
1011180854

Дата перевірки:
14.05.2022 09:28:55 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
14.05.2022 09:45:51 EEST

ID користувача:
100006701

Назва документа: 05_Повд'юр Каталін Степановна

Кількість сторінок: 51 Кількість слів: 9180 Кількість символів: 76163 Розмір файлу: 1.53 MB ID файлу: 1011075115

6.22% Схожість

Найбільша схожість: 2.28% з джерелом з Бібліотеки (ID файлу: 1007833340)

4.51% Джерела з Інтернету 163 ..... Сторінка 53

3.58% Джерела з Бібліотеки 150 ..... Сторінка 54

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 1